

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:

celo leto	K 24—
pol leta	12—
četrt leta	6—
na mesec	2—

v upravnistvu prejemam:

celo leto	K 22—
pol leta	11—
četrt leta	5-50
na mesec	1-90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Izšla vsak dan zvečer izvenredne nedelje in praznike.

Inserati veljajo: peterskopna petič vrsta za enkrat po 16 vin., za dvakrat po 14 vin., za trikrat ali večkrat po 12 vin. Parte in zahvala vrsta 20 vin. Poslano vrsta 30 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru. Upravištvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati i. t. d., to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne ozira. „Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:		za Nemčijo:	
celo leto	K 25—	celo leto	K 30—
pol leta	13—	za Ameriko in vse druge dežele:	
četrt leta	6-50	celo leto	K 35—
na mesec	2-30		

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka. Upravištvu (spodaj, dvorišče levo), Knafljeva ulica št. 5, telefon št. 85.

Državni zbor.

Dunaj, 27. maja.

Skoraj eno uro govoriti o gospodu Kaniji in njegovem delovanju kot šefa uradnega presbira v znanem uradu, je težavna naloga — pa tem hvaležnejša. Razkrivati pravljice tega politič. romancirja pa je tudi za služno delo. Poslanec Leutner se ga je danes lotil z uprav mladostno energijo in na učinkoviti način. Njegov govor, katerega najmarkantnejše stavke smo podali že telegrafskim putem, je poskušal najti za politiko naših diplomatov nekaj psihološki ključ. Iz »duha retarde« se je rodila ideja pretepaškega Avstrijanstva z vsemi svojimi brezumnimi in neopravičljivimi posledicami, katerih svetovna komika se da najbolje karakterizirati z dejstvom, da smo mobilizirali svoje čete najbolj na meji proti Srbiji, katera proti nam sploh ni ukrenila nikakih korakov, jih tudi ni mogla ukreniti, ker je bila dovolj zaposlena proti Turkom. Po sedmih mesecih bomo tam doli vtaknili bajonete, ki so štrleli cel čas v prazen nič, preklicali mobilizacijo, katera je bila za nas že zdavnej prava moralna demobilizacija. Ker nismo imeli za svoje korake nikakega stvarnega povoda, smo si morali »vzroke« ustvariti. In tako je moralo nujno slediti »delovanju« oficijelnega presbira in njegove žurnalistike. Taka politika je bila le mogoča, ker so jo velike stranke nemških nacionalcev in krščanskih socialcev naravnost podpirale. Poslanec Leutner pa je tudi konstatiral, da so si Jugoslavi brezobzirnega in neprijateljskega postopanja napram njim v mnogem oziru sami krivi — njihova parlamentarna večina — Šusteršičev klub — je direktno in indirektno, odkrito in tajno podpirala vlado ter tako oškodovala svoj lastni narod. Poslanec Leutner je mnenja, da mora biti slovensko Sokolstvo silno čudna družba, ako smejo njega reprezentanti na Dunaju igrati tako nemoško in nečastno nalogo. Poslanec Leutner se moti. Ti nemoški slovenski zastopniki nimajo s slovenskim Sokolstvom ničesar opraviti, oni so baš reprezentanti idej, proti katerim se

bori tudi sokolska misel v imenu narodnega zdravja in narodnega napredka.

Upamo, da bodo slovenski napredni poslanci pri primerni priložnosti (v okviru stvarnih popravkov) poslance Leutnerja podučili, kako slabo je bil informiran.

Pomembna so bila danes tudi izvajanja poslanca Pantza (nemški centum), ki je odkrito priznal, da je bodočnost Avstrije odvisna v prvi in največji vrsti od rešitve narodnostnega problema tako v avstrijskih kakor v ogrskih deželah. Naloga avstrijskega parlamenta bi bila, da sproži vprašanje revizije ustave. Poslanec Pantz je zlasti apeliral tudi na svoje rojake Nemce, da naj ne bodo slepi napram jugoslovanskemu vprašanju, temveč da naj ga hrabro pomagajo postaviti na dnevni red, sicer bo enkrat rešeno brez njih in morda proti njim. Pravičnost napram Jugoslovonom je prva dolžnost pravega patriotizma, ki mora storiti vse, da zabrani centrifugalne tendence med južnimi slovanskimi narodi, o katerih vernosti do države in dinastije se ne sme dvomiti. Tembolj je obžalovati, da se grof Stürgkh jugoslovanskega problema ni upal lotiti.

Živahni prizori so se odigrali pri govoru poslanca Zenkerja. S silnim sarkazmom in zgočimi dovtipi je bil ta nemški naprednjak politiko nemškega Nationalverbanda (tega madeža na nemškem telesu, kakor je izjavil), ki predstavlja narodu ljudi à la Hohenburger kot narodne svetnike ter se skupaj s svojimi priležniki krščanskimi socialci zadovoljuje z vladnim koritom, poslušen hlapec vsakega ministra. Poslanec Zenker je stavljal vprašanje, kaj je pričakovati od bodočega razvoja države, ako se vlada in njene stranke ne zavedajo važnosti največjih problemov, kakršni so danes jugoslovanski? Kjer nemški narod, oziroma večina njegovih politikov ne vé odgovoriti na zahteve realizma drugače, kakor s puhlimi besedami in odklanjačimi frazami à la Dobernig.

Zenker dvomi, da bi se dalo bodoče razmerje napram Srbiji dobro in trajno prijateljsko urediti, dokler bodo »velepatriotični« agrarci pro-

testirali proti vsakemu prašču, ki pride čez mejo ter rajši žrtvovali svoje otroke, kakor pa svojo živino... in dokler bo vlada napram avstrijskim Jugoslovonom postopala tako brezumno in brezglavno, kakor vsa leta dosedaj.

Dobra je bila tudi Zenkerjeva kritika vojne uprave, ki je kakor stari židovski krošnjar prodajala v dobi boje napetosti puške na Balkan in vojaške hlače po kroni v Rusijo — za Črnogorke, ki pa je poslala tudi tisoče naših pušk najnovejšega modela Arnavtom, kjer si sedaj lahko vsakdo ogleda tajnosti modernega avstrijskega orožja...

Zenkerjeva kritika je nemške nacionalce silno razburila in celi chorus, katerega je vodil poslanec Markhl, je obkladal govornika z najmastnejšimi priimki.

Končno je govoril danes tudi poslanec Kuranda, ki je moral sicer priznati velike hibe avstrijske politike, pa je vendar smatral za potrebno, braniti grofa Berchtolda, kateri baje ni vsega tako hudo mislil kakor se je zdelo.

Minister Heinold je prečital na koncu seje odgovor na krščansko socialno interpelacijo radi znanih burševskih dogodkov v Gradcu. Odgovor hoče vsem in nobenemu vstreci; vendar so ga poslanci sprejeli popolnoma mirno.

V parlamentu se je danes mnogo govorilo o konferencah vlade z Rusini. Konferenca so se tikale raznih gospodarskih zadev, to se pravi, vlada je ponujala Rusinom kompenzacije za milejšo taktiko v vprašanju finančne reforme. Zdi se faktično, da Rusini niso več tako »trdovratni«. Poprej se je v rusinskih krogih zatrjevalo, da se o finančni reformi ne sme poprej razpravljati, dokler ne bo rešena gališka volilna reforma. Sedaj se zatrjuje: Rusini vztrajajo na svojem odklanjačem stališču; finančna reforma se ne sme poprej izvesti, dokler ne bo zagotovljen novi gališki volilni red. To rusinsko stališče omogočuje izvedenje vladnega načrta, po katerem naj bi se takoj po budgetni debati pričela razprava o novih davkih in sicer tako, da bi se za enkrat izvedlo drugo

branje, tretje pa še le po galiških volitvah, oziroma po sprejetju volilne reforme v novem gališkem deželnem zboru. Jutrišnja konferenca parlamentarnih senijorov bo o tem načrtu razpravljala. Pripomniti je pa treba, da so tudi razne poljske ter druge skupine proti takemu postopanju.

Afera Klofač je vzbujala danes v parlamentu mnogo zanimanja. Vsled intervencije ministrskega predsednika Stürgkha je mogel sicer poslanec Klofač v nedeljo odpotovati v Belgrad. Odprto pa ostaja vprašanje, kdo je izdal povelje, da se zabrani avstrijskemu slovanskemu poslancu potovanje v Srbijo in zakaj je bilo izdano. Ostra interpelacija nar. soc. kluba zahteva od grofa Stürgkha točen in jasen odgovor.

Jutri se vrši seja čeških poslancev, na kateri se naj razpravlja o obnovljenju Enotnega češkega kluba. Treba je pa poudariti, da se dosedaj še ni posrečilo najti niti organizacijo, niti taktično platformo, na kateri bi se dala obnovitev gladko izvesti. Zanimivo je, da so bili na ta sestanek povabljeni tudi češki socialno-demokratski poslanci, ki so sicer udeležbo odklonili, pri tem pa izrecno sklenili postopati v narodnih, zlasti šolskih, uradniških in drugih vprašanjih skupno z ostalimi češkimi strankami. O »Slovenski Uniji« je zopet vse utihnilo. Z zanesljive strani se nam poroča, da se je vršil sicer sestanek ki bi se naj pečal z obnovitvijo velike slovanske opozicijske organizacije, toda naši klerikanci, oziroma dr. Šusteršič, ki so bili na sestanku izrecno povabljeni, se ga niti udeležiti niso hoteli.

V jugoslovanskih poslanskih krogih se živahno ventilirajo vesti o predstojeh rešitvi hrvaške krize. Poudarja se, da ni govora, da bi mogle osebnosti, ki stoje sedaj v ospredju, izvesti restitucijo ustavnega življenja. Baronu Rauchu in Tomašiču (oba nekdanja smrtna sovražnika), se je sicer posrečilo razbiti pravaše ter tako tudi znani pakt s koalicio — toda narod sam se ne da razbiti in bo prenesel rajši vse, kakor pa izročil

svojo usodo kompromitivnim osebnostim propadlih režimov.

Izredna seja občinskega sveta ljubljanskega.

Ljubljana, 27. maja.

Ob 6. uri zvečer je otvoril župan ljubljanski g. dr. Ivan Tavčar izredno sejo občinskega sveta. Za overovalca zapisnika je imenoval gg. svetovalca Dimnika in Serjaka. Naznanil je, da so opravičili odsotnost svetnika Schmidt, Strukelj in Lilleg in naznanil, da je poklical v svrhu podaje eventualnih pojasnil, ker je na dnevnem redu te seje proračun mestnega zaklada za l. 1913., tudi mestnega knjigovodjo g. Franca Trdino.

Poročila g. župana.

Gospod župan je naznanil, da je praznoval pretečeni teden 50letnico svojega rojstva nadvojvoda Evgen, kateremu mora biti mestna občina ljubljanska za marsikaj hvaležna. Župan je nadvojvodi čestital k temu slavlju, za katere čestitke se je nadvojvoda Evgen pismeno zahvalil. — Župan je tudi čestital zopet izvoljenemu županu stolnega mesta Zagreba g. Janku Holjcu, ki se je tudi zahvalil za čestitke. — Umrli je pred kratkem večletni načelnik ljubljanskega gasilnega in reševalnega društva g. Ludevik Stricelj, mešan ljubljanski, ki si je stekel velike zasluge, posebno za gasilstvo, pri čemer pa je bil skromen in ponižen človek. Župan se je udeležil pogreba. Poziva občinske svetnike, da se dvignejo v znak sožalja s sedežev in da ostane moč vsem v blagem spominu. — Zborovalci so vstali. — Dalje so naprosili župana magistratni poduradniki in sluga, da izreče občinskemu svetu za njegovo naklonjenost v njihovem imenu zahvalo, kar se je zgodilo. — Deželno gojenje društvo »Rdečega križa« je izročilo magistratu svoje poročilo, društvo za otroško skrb in varstvo pa je naznanilo, da se vrši letos to, zadnji kongres v Solnogradu in vabi k udeležbi. — Stavbno vod-

LISTEK.

Notarjeva sablja.

Spomini strahopetnega junaka.

Francoski spisal Louis d' Hurcourt; preložil Vladimir Svetek.

(Dalje.)

Prezebali smo celo noč s praznim trebuhom v Beaumontskih gozdovih; izrečno je bilo prepovedano zažgati ognje, da ne bi obrnili sovražnikove pozornosti nase.

— Kako ti ugaja ta burka? me je vprašal Buchery (od praske pri Rosnayu me je tical); Prusi ne slutijo, da smo tu in jutri zjutraj, v trenutku, ko bodo prikorakali v vas, pademo po njih, ne da bi jim zaklicali »pazite«.

— Imenitno, sem odgovoril, ter delal, kakor da sem vzrdočen. Moral sem se pač laskati njegovi maniji, toda kaj bi ne bil dal za to, da bi bil ležal v svoji mehki postelji, prečito odejo potegneno do oči?

Prihodnji dan se je zgodilo, kakor je bil rekel. Prusi, misleči, da se jim ni ničesar bati, so prikorakali v hodnih kolonah v vas, in niti rekognoscirali niso. Kar je otvorila hipoma naša artilerija ogenj nanje, ter jih pričela pobijati z mitraljezi. Istočasno smo obkolili Vauchamps

in streljali na vse, kar ga je zapuščalo v največjem neredu.

Sovražni kor je bil sestavljen po polovici iz Prusov, po polovici pa iz Rusov. Lahko jih je bilo razločevati po uniformah, Prusi so bili modro oblečeni, Rusi pa zeleno. Spoznati bi jih bilo pa tudi lahko po načinu bojevanja.

Nemci so kričali, ko so nas zagledali: Hura! in Hoch! Hoch! da so postajali hripavi, niso pa niti počakali, da bi bili križali bajonete z nami, temveč so se nemudoma umaknili do Janvilliera. Prometičari in Champauberta. Gardna konjenica jih je napadla pred našimi očmi ter je napravila mesene pastete iz njih.

Rusi pa so se dobro ustavliali, ter so se počasi umikali proti Etožu. Celo popoldne smo jim sledili. Gardna artilerija je streljala s topovi nanje. General Grouchy, na čelu konjenice, jih je neprestano preganjal. Od časa do časa so bile njihove vrste predrti in naši konjeniki so udrli med nje ter pričeli sabljati. Toda namesto da bi se bili razpršili, so se ruski vojaki v majhnih četah zbirali, se besno branili ter se skušali zopet združiti, kakor kosi na dvoje presekanke kače.

Ko se je pričelo mračiti, smo jih tako pripodili do gozdov, ki obdajajo Etož. Ogenj je povsodi ponehal in začeli smo postavljati šotore. Po dobro uporabljenem dnevu sem mislil, da imam pač pravico do skleda juhe in do nočnega počitka. O, da!

Naenkrat se je prikazal maršal Marmont nad nami. Besno je gledal in spoznavši Bucheryja, mu je dejal:

— Ali vam je to razumljivo? Maršal Ney mi je odklonil petsto mostov svežih čet, s katerimi bi šel Ruse presenetit v Etož. Silno utrujeni so in po ceni bi jih dobili.

— Toda gospod maršal, je dejal Buchery naenkrat ponosno, kaj je treba maršal Neyevih čet? Ali nimate naše stotnije pri roki?

— Da, je rekel maršal, toda ubogi moji dečki, vi ste se ves dan bojevali in korakali in vaša juha je na ognju.

— Bah, pravi Buchery, v stotniji gre slava pred juho, kaj ne da, gospod Bourdonnois?

Zdihnil sem ter nategnil pas svoje sablje za eno luknjo.

— Blaimisset, je komandiral Buchery, prevrnite kotle, in telečnjake na hrbet!

Kakor bi trenil je bilo povelje izvršeno. Spodbujenih po našem izgledu, se je formiralo sedem ali osemsto mož sosednega polka za nami v kolono.

Maršal sam nas je povedel sredi skozi gozd v Etož.

Vse male straže smo ujeli, ne da bi bil padel en sam udarec. Tako smo prišli brez vsakega hrupa, v grad Etoges sam. Bilo je temno, kakor v rogu. Korakal sem poleg Bucheryja, ki je na vsak način hotel, da potegnem sabljo, toda bal sem se

silno, da si zapičim to orodje v bedro ali v nogo med tem ko sem tipal okoli sebe in stopal po neke vrste stopnicah za služinčad, po katerih smo se vtihotapili.

Naenkrat je odprl Buchery neka vrata in udrli smo v veliko od luči blestečo dvorano. Na sredi je bila jako dobro obložena miza, okoli katere je sedelo kakih trideset ruskih in pruskih častnikov.

— Uđajte se! je zaupil Buchery ter se vrgel z dvignjeno sabljo nanje. Strašen hrup nastane. Zavezniki se branijo s tem, kar jim pride pod roko: s stoli, namiznimi noži, butelj-kami.

Naši grenadirji jih pobijajo s puškinimi kopiti.

Velik častnik z že nekoliko osivelimi zalisci in z generalskimi epoletami na zeleni suknji se je ob našem vstopu obrnil na svojem sedežu nasproti mene, izvlekel izza pasa pištolo in že je napel petelina, ko me je bližina nevarnosti razsvetlila. Vrgel sem svojo sabljo, ki me je ovirala, proč, in zgrabil sem z obema rokama svojo kožuhočinasto čepico ter jo s tako močjo in tako preciznostjo potegnili svojemu nasprotniku čez glavo, da je izginila popolnoma v njej. Strel njegove pištole se je slučajno izpržil ne da bi koga zadel.

Zaman se je Rus branil s tem, da je brcal okrog sebe in skušal z rokami iztrgati medvedovko (tako so imenovali naše čepice iz medvedje kože), ki ga je dušila. Tiščal sem z

vso močjo in imel sem boljšo pozicijo.

Kljub temu pa je bil položaj kočljiv, zakaj Buchery in naši grenadirji so bili odšli zasledujoč sovražnika po hodnikih in gradu. Zunaj je bilo čuti rožljanje orožja pomešano s streli in presunljivi kriki Rusov, ki so jih budili iz spanja s sunki z bajoneti.

Prihod maršala Marmonta in njegovih ordonančnih častnikov me je rešil iz zadrege.

— Gospod maršal, sem dejal in pri tem odstranil kožuhočinasto čepico, ter stopil previdno korak nazaj; tu vam predstavljam ujetnika.

— Da bi vas vrag vzel! je zatusil Rus, obraz karminastordeč, zrak, če ne se zadržim!

Nesli so ga takoj k odprtem oknu. Tam je nekoliko časa močno dihal, nato je vstal, pomolil maršalu svoj meč ter mu rekel:

— Uđam se vam, ekselencja. Jaz sem general, knez Urusov, poveljnik divizije, ki ste jo pravkar presenetili. Tisočkrat vas prosim oproščenja, ker smo se sedaj tako slabo branili. Podnevi, mislim, ste mogli biti zadovoljni z nami, ko ste nas videli odbijati napade vaše konjenice, toda sedaj smo bili iznenađeni in moji vojaki so bili vsled bojne zvižaje tegale gospoda svojega poglavarja oropani. (Pokazal je name.)

(Dalje prihodnjice.)

stvo za osuševanje ljubljanskega barja poroča glede prehoda čez zatvornico v Grubarjevem kanalu, da tega prehoda ne more dovoliti. To odklonitev utemeljuje vodstvo enostavno s tem, da so ljudje že takrat, ko je bil prehod začasno dovoljen, kradli na zatvornici skatle za mazilo pri kolesju. Dovoljenje prehoda bi bilo seveda v interesu občanov, toda, če so razmere take, se pač ne more pomagati. — Mesto je tudi dobilo razsodbo deželne vlade kranjske, ki daje deželnemu projektu za hidroelektrično napravo ob Ljubljani prednost pred mestno občino ljubljansko. Župan predlaga ex praesidio, da se vloži pravočasno tozadevni rekurs na ministrstvo. Ta predlog je bil sprejet. — Glede vprašanja Dolenjskih železnic, pri čemer se hoče ljubljansko občino zopet za ogromno vsoto oškodovati, poroča župan, da je pritisnila večina manjšina k zemlji. Sklenilo se je na eni strani, da se napravi z vlado pogodba za dobo 75 let, v katerem času plačuje vlada samo obresti in amortizacijo prioriteta. V tem času pa ni treba dajati vladni nobenih računov. Na drugi strani pa se skrajša koncesijska doba za 15 let. Župan je pri tozadevnih razpravi naglašal, da hoče mestnemu svetu ljubljanskemu priporočati, da naj se vloži tožba proti temu sklepu, da se delničarjem ne da prostega vpogleda v račune, posebno pa še, da se skriji koncesijska doba za celih 15 let, s čimer so delničarji gotovo gmotno oškodovani. Župan zaradi tega priporoča, da se vloži tozadevna tožba na trgovsko sodišče na Dunaju, katera tožba naj se napravi na magistratu. Eventualno pa se izroči to vprašanje na zahtevo lahko tudi odseku, ker se vrši prihodnja seja itak že 10. junija. Županov predlog glede vložitve tožbe je bil sprejet.

Na to se je odobril zapisnik zadnje seje, nakar je odredil župan, da se vrši glede vprašanja proračuna najprej splošna debata, nato pa specialna debata in glasovanje po gotovih oddelkih in prosilci, ki bi stavili kak izpreminjevalni predlog, da ga zapišejo.

Proračun mestnega zaklada za leto 1913.

Poročevalec finančnega odseka g. Milohnoja poroča, da se stavijo na mestno upravo vedno večje zahteve. Razvija se mesto vedno bolj, raste in se množi in gotovo se morajo vsled tega večati sorazmerno tudi njegove potrebe. Uprava potrebščin se je zvišala v zadnjem času skoro za 32.000 K. Pragmatika mestnih uslužbencev, časovno napredovanje in zvišani prejemki so zvišali izdatke skoro za 18.000 K. Ta obremenitev bo rasla, večja bo že drugo leto. Poskrbljeno pa ni samo za uradnike in nižje uslužbence, poskrbljeno je tudi za mestne delavce. Glede podzaviljenja mestne policije se je govorilo o dobičku, ki ga bo imelo mesto, toda resnica je, da znaša sedanja obremenitev za okroglo 3000 K več kot prej. Potrebščine naraščajo in vzrok temu naraščanju je, da je vsled tega pri mestu uslužbenih več ljudi kot je treba. Uslužbenih naj bi jih bilo toliko, kolikor je prav in ti bi naj bili dostojno plačani. Naraščajo pa potrebe tudi v drugih panogah, kakor n. pr. v zdravstveni panogi pri šolskih zadevah itd. — Z novimi viri dohodkov pa ne moremo računati. Črtali smo več postavk, toda to gre le do gotove meje. Kako naraščajo potrebščine, kaže dejstvo, da so se dvignile v zadnjih 5. letih potrebščine za 23%, pokritje pa se je dvignilo samo za 18%. Če ostanemo pri starih dohodkih, je jasno, da bo primankljaj vedno večji. Redna uprava mesta, zahteva tudi redne dohodke. Jasno je, da moramo dobiti nove vire. Zvišanje doklad mi ni simpatično, predlagal pa bom svoječasno, da se novo regulira gostaščina, ki bo pravična obremenitev za vse, ker se težko prevali in bo tudi diferencirala, da bodo revni ali popolnoma prosti, ali bodo le malo prizadeti, srednji sloji bodo prizadeti malo bolj, imovitejši pa zopet več. — Predlagam torej občinskemu svetu, da odobri proračun, kakor ga je odobril in predložil finančni odsek.

Župan je otvoril to debato

ki kateri se je priglasi kot prvi govornik svetnik Kregar, ki je bral dolgo dolgočasno poročilo. Izjavil je v imenu kluba, da je v popolnem protislovju s predpisi deželne stolnega mesta ljubljanske sklepati provizorij brez zakonitega dovoljenja deželne odbora in da je protizakonito pobiranje 35% doklade od novega leta na ti podlagi, ker tega ni odobrila deželni odbor. Pravi, da postavila tako postopanje v nevarnost avtonomije mesta. Občinska uprava je v rokah večine narodno - napredne

stranke in S. L. S. se pere in ne prevzema nobene odgovornosti za to mizerijo. (Smeh, klici: Kaj pa dežela?) Dalje bere govornik, kako resno mislijo pristaši S. L. S. delati za blagobit mesta v ti korporaciji (O ja!) in koliko koristnih predlogov je vzkipele že iz njih srede. Toda to delo se jim gremi od večine. (Klici: Samohvala, nič drugega.) V najsijajnejšem položaju ni to ubogo mesto in treba bi bilo veliko pridnih rok (?), da se reši ta nesrečna občina, ki se upravlja, kot bi ne bilo postav. (Hrup, klici: Dober zgled nam dajte pri deželi!) Zabijajo se milijoni (čujte) v neplodnosna podjetja. (Klici: »Završnica«!) Dalje se mož prav nerodno za svojo stranko obrege ob električno vprašanje, pri čemer postane popolnoma električen. Pravi: kljub vodni sili ste ustanovili parno električno centralo in kurite in nejevoljen sem, da greste po ti poti naprej. Zgraditi hočete sedaj poleg te vodno električno centralo, kar po izreku strokovnjakov za mesto ni ugodno. (Ogorčeni klici: notorična neresnica.) Ta centrala ne bo dala toliko sile, da bi mesto izhajalo, v parni centrali pa kurite najdražji premog. (Smeh.)

Nato navaja govornik v zelo dolgočasnem sestavu, kakšen premog se kuri po drugih avstrijskih centralah in pride do zaključka, da se kuri v Ljubljani z malo izjemo z najboljšim premogom. Končno poudarja svečano, da bi se dalo električno vprašanje rešiti le na ta način, da se priklapi mesto deželni centrali, pri tem pa poudarja, da nikakor ne misli zagovarjati deželnega odbora (?). Dalje se zaleti govornik v ljubljansko plinarino in bi rad izvedel, ker ne pozna razmer, skrivnosti pri nakupovanju delnic in nalaga županu, da poda v dveh mesecih zgodovino nakupa teh delnic, njih usodo in bodočnost. Posebno ga bodejo očitki, ki tako pogosto padajo na Kregarja in Štefeta, ki sta vložila famozno pritožbo povodom prodaje mestnega sveta na bivšem vojaškem preskrbovališču, češ, da sta s tem mestno občino oškodovala (Klici: Res je, res je!) in zopet nalaga županu, da pojasni tozadevno nepravde številke v izmeri in vrednosti in kako se je porabil denar za že prodani svet. Govornik končno pove, da ni na jasnem glede posojil, glede pokritja primanjkljaja iz vodovodnega in iz fonda elektrarne, glede obrtne šole itd. in naznani, da njegova stranka ne more glasovati za proračun.

V imenu Nemcev izjavi občinski svetnik g. Pammer, da je predlagal svoječasno provizorij le iz najboljših namenov za vse prebivalstvo. Proračuna ne more grajati, pač pa bi zahteval nekaj pojasnil glede posojil vojaškega oskrbovališča in glede plinarne. Glede elektrarne omeni govornik, da je njemu samo na tem, da dobi mesto po ceni električni tok, pristavlja pa, da mora imeti ta vodna sila vendarle kljub prezirljivemu naglašanju predgovornika precej vrednosti, ker se

dežela s tako silo puli za njo.

K opazki glede drage napeljave elektrike po mestu, pri čemer je omenil svet. Kregar tudi napeljavu toka v nemško gledališče, da je plačalo nemško gledališče kabel samo.

Proračun je vestno sestavljen, slišaj je od predgovornika, mnogo graje, pa nobenega nasveta in mnogo neutemeljene kritike, pa nobenih navodil, ki bi se morala dati večini, če se jo že graja. On bi bil proti zopetni regulaciji gostaščine. Za proračun bo njegova stranka glasovala.

Nato je govoril svet. g. Kristan, ki je naglašal, da se mora postaviti v opozicijo, v kar ga sili sestava proračuna. Občina ima nalogo, skrbeti za blaginjo občanov, vseh občanov in to se doseže le s socialnimi reformami. Kar je zagrešeno, se ne da takoj popraviti, poskuša se, toda naprej ne gre. Reforme, kakršne bi bile potrebne, pa se ravno v okviru tega proračuna ne morejo izvršiti, ker ni sredstev. Glede zemljišč, ki jih ima občina, sviri govornik pred prehitro prodajo, da se ne pripeti slučaj, da bi občina pozneje, pri večjih potrebah, zemljišča drago nazaj kupovala, kajti v stanovanjskem oziru je občina konkurenčni faktor in mora biti proti podraženju, kar se ne strinja s prenenagljeno prodajo zemljišč. Moderna občinska uprava ne sme samo varčevati, marveč mora tudi pridobivati. Zato se za proračun ne ogreva in ga odklanja.

Nato so se priglasi še govorniki gg. Dimnik, podžupan dr. Triller in dr. Zajec.

Obč. svet. Dimnik je predlagal konec debate. — Predlog je bil sprejet. Nato je govoril podžupan g. dr. Karel Triller.

Poudarjal je najprej, da je nastopal zastopnik Nemcev obč. svet. Pammer povsem parlamentarno. Obdržal si je pač prosto roko, toda priznal je, da se stari gredi na svojo

šteti na rovaš sedanje mestne uprave in je izjavil, da bo glasoval za proračun, ker spozna in uvidi, da občina mora imeti sredstva, če hoče uspevati. Kar se tiče izvajanja obč. svet. Kristana, omeni govornik, da so bila bolj teoretičnega značaja, glede njegovih stanovanjskih načel pa se ne strinja z njim. Izvajanja obč. svet. Kregarja, ki jih je podal v imenu S. L. S. pa so naravnost tolažilna. Dokazala so s kakšnim trudom je S. L. S. nabrala in napolnila koš očitaj, pri čemer je morala seči po grehilih, ki so se zgodili še pred 20. leti, za časa takozvane »koalicije«, ko so sedeli na merodajnih mestih tudi čestiti člani S. L. S.

Prvo in največjo krivico pa je storil obč. svet. Kregar večini s tem, da ji je očital, da ji s krutim postopanjem onemogoči sodelovanje in jo tira k brezdelju. Večina nastopa lojalno, parlamentarno, korektno in liberalno. (Viharni klici v dvorani in na galeriji: Tako je!) Tudi mi, pravi govornik, jemo kruh opozicije v deželnem zboru in lahko rečem, da oni, ki pravi, da se tu otežkuje ali celo onemogočuje sodelovanje — ne govorijo resnice. V deželni zbor pogledajte, tam boste videli brezpravno opozicijo, ne pa v tej dvorani. (Viharno pritrdjevanje). Težko ste našli resne očitke. Očitajte provizorij. Prav. Predlog občinskega svet. Pammerja glede provizorija je bil sprejet soglasno, torej tudi z vašimi glasovi. (Klerikalci ugovarjajo.) Dalje zvrča obč. svet. Kregar vso odgovornost večini. Od vaše strani je to zelo komedno, pobija pa vaše dosedanje delovanje. Slišali smo v tem času že nekaj vaših predlogov, za katere zahtevate sprejetje, odklanjate pa odgovornost za deficit. S tako logiko ne boste dosegli uspehov niti v vaših vrstah.

Vsakemu svetovalcu je na razpolago vpogled v delovanje uprave mestne občine. Tudi glede delnic plinarne je dana vsakemu prilika, da se o njih prepriča. Deželnemu odboru je dal g. župan še celo prepisati knjigo mestnih ubožcev, kar se bo rabilo gotovo v agitatorične svrhe. Kar se tiče glede Kregarjevih resolucij, ki zahteva od župana raznih pojasnil, jih ne odklanjam v bistvu, zoper formo pa protestiram. Pogreške iščete na tak način, deželni odbor vprašajte, ki kljub svoji strogosti napram nam, še do danes ni našel pogreška in nepravilnosti, kar je v ponos večini. In po vašem naj bomo mi odgovorni, kar se je zgodilo tekompol stoletja. — Kar se tiče elektrarne, poudarjam, da je pokrila elektrarna večina vse investicije iz lastnih rezerv. In če se je storil greh, da se ni pravočasno skrbelo za beli premog, naj bi se popravil zdaj s tem, da se zgradi hidroelektrična naprava ob Ljubljani. Kdo pa nam to brani? Kdo nam jemlje pravico do lastne vode v sredi mesta? (Župan mirno in odločno: In to na zatvornici, ki jo bo morala mestna občina vzdrževati!)

Tisti govornik, ki je čisto očital Kregarju in Štefetu, da sta oškodovala mestno občino vsled pritožbe glede prodaje sveta voj. oskrbovališča, sem bil tudi jaz, in ne umaknem svoje trditve niti za las. Prodaja se je zavlekla za dve leti in prodalo se je zemljišče za manjšo vsoto. (Klici: Cujmo!) Kregar naj bi raje položil roko na srce in rekel skesano »Pater peccavi.« (Klici »Mea culpa«) Kar se tiče zgodovine pridobivanja plinarne, naj vprašajo Kregar in drugi deželni zbor, ki je dovolil mestu tozadevno posojilo in ki ga gotovo ni dovolil, predno se ni natančno prepričal in uveril o resnični potrebi. To očitiranje je zgovorno skozi okno in je zgolj agitatorično. »Tivolci« ne bom branil, dasi se pretirava. Ni korporacije, da bi se ji v teku 20 let posrečilo vse. Laskavo pa je za večino, da pogrevajo nasprotniki vedno le stare stvari kakor »Tivolci, Jubilejski most itd.

Slišal sem zelo markanten izraz od govornika, namreč da je pri nas polno žejnih gob, ki žro in žro. K temu pripomnim S. L. S. samo to, da je silno neprevidezno govoriti v obseščevih hiši o vrvi.

Opozarjam vas torej resno, da če vam je res kaj ležeče na sodelovanju v prid občine, da se postavite na drugo taktično stališče, ne pa na to, kot ste ga zavzeli sedaj.

Ko so si otrli klerikalci znoj, ki jih je oblipl po ti stvarni in jedrnatizavrnitvi, ki je pobijala udarec za udarcem njih neosnovane napade, je začel govoriti obč. svet dr. Zajec, ki se je pečal zopet s provizorijem in sicer v smislu svojega tovariša Kregarja. Priznal pa je dr. Zajec končno, da so za predlog obč. svet. Pammerja glede provizorija glasovali tudi klerikalci, dasi so na prvi poziv dr. Trillerja, da je bil ta predlog soglasno, torej tudi z njihovimi glasovi, to zanikali in trdili, kar se mora

kot značilno za nje konstatirati. Nato je začel polemizirati dr. Zajec z obč. svet. Pammerjem, češ da provizorij ni »Formsache« in da misli g. Pammer, da bo izkopal mesto povodom gradbe hidroelektrične naprave ob Ljubljani cele žaklje francoskih cekinov in z njimi plačalo dolgove. (Smeh po dvorani. Klici: Dežela bi jih vrgla v vodo nazaj!) Če bi bil g. Pammer prošil kot tretji kompetent, bi bil morda on imel večjo srečo, kot jo je imelo mesto. Električno vprašanje se ne bo rešilo s to malo (?) napravo. Dalje pravi dr. Zajec strašno resno, tako, da bi kmalo samemu sebi verjel: Mi stojimo glede elektrike na stvarnem stališču, vi pa na političnem. (Sum po dvorani, začudenje.) Električni tok bo zavil nar. napredni stranki vrat. (Še večji sum, veselost in klici: Ali pa narobe — deželnemu odboru ga bo zavil! Završnica?) Nato si je privoščil dr. Zajec dr. Trillerja, češ da so ga Kregarjeva izvajanja zadela v živo. To spozna iz tona g. govornika in iz razburjenosti (Smeh) v kateri je ponavljaj Kregarjeve stavke z drugimi besedami (Klic: Stenografiral jih ni.) Dr. Zajec: Milijone ste zabijali v neplodna podjetja. (Klici: Hvala, da nam drugače ne morete očitati.) — Glede očitkov Kregarju in Štefetu vstraja dr. Zajec na svojem klerikalnem stališču in pravi: Zakonite dovolitve niste imeli, to vam je povedalo upravno sodišče, ki ga tako ljubite (Dr. Triller: Vi se ga pa bojite!) Dalje godrnja dr. Zajec zopet o delnicah plinarne in še vedno ne ve kje so. Ko se ga pouči, da so v loterijskem zakladu in da jih prevzame, odnosno, da jih je že prevzel mestni zaklad, pa pravi dr. Zajec, da je to bolj poetično. (Klic: Jutri bo pa v »Slovenec« hudoben namig »nekam so jih djal.«) Končno je pozval dr. Zajec svoje somišljenike na krepko vojno proti nasilju večine, ki ga izvršuje ta baje na mestnem trgu (Klici: zeljarij, zeljarij, Kačar) in je s tem zaključil svoj klaverni opozicijski govor.

Nato je pojasnil občinskemu svetu

župan dr. Ivan Tavčar

še sledeče: Za provizorij nismo dobili deželno odborskega dovoljenja. To pa je popolnoma umevno. Prosili ga nismo, ker je bilo moje pravno mnenje, da velja prejšnji račun ipso iure, ker statut ne govori o provizoriju. Sicer pa gospodje, ki ste sedeli tu pol leta kot člani obč. odbora, ste vedeli, da ni prišla na deželni odbor prošnja za to dovoljenje. Zmenil se tudi deželni odbor sam ni za to, dasi nas je nasprotno za malenkostno Krapšovo verando, za katero tudi nisem vedel, da se moram obrniti tozadevno na deželni odbor, takoj sam opozoril. O provizoriju deželni odbor ni mignil s prstom.

Nato je odredil župan podrobno razpravo s pristavkom, da se bo glasovalo o končnih vsotah posameznih skupin, s čemur so sprejete vse postavke dotične skupine.

I. Uprava vobče.

Načelnik finančnega odseka g. Milohnoja je prebral prvo skupino proračuna »Uprava vobče«. Potrebščine sestojajo iz sledečih naslovov: Funkcijske pristojbine, plače uradnikom, stavbni urad, mestni komisarjat, mestno knjigovodstvo, mestna blagajna, pisarniško osebje, vojaški urad, redarstvo, plače slugam, deputati in druge potrebščine, najemščina, druge potrebščine, nagrade in podpore, pokojnine, miloščine, vzgojni prispevki in pogrebni stroški, pisarniške in uradne potrebščine, potni stroški, oskrbovanje jetnikov, razni upravni stroški, dispozični fond, naročnina za telefon, prevažanje odgoncev in jetnikov ter priprava za prostovoljno gasilno in reševalno društvo, članarina sploš. avstr. posredovalnicam za delo in službe, vrtnarstvo in gozdarstvo. — Pokritje pa sestoji iz raznih pristojbin, iz povračil upravnih stroškov, vplačil uradnikov in poduradnikov v pokojninske namene, iz dohodka mestne posredovalnice in iz raznih dohodkov.

Potrebščine znašajo 476.258 K pokritje pa . . . 26.475 »

torej nedostatek . . . 449.783 K K specialni debati o ti skupini se je oglašil kot prvi obč. svet. Štefe. Odveč mu je funkcijska pristojbina okr. načelniku na Barju Franu Črnagoju v znesku letnih 80 kron. On bi dobil koga, ki bi opravljal te posle zastoni. Pri redarstvu mu ni všeč, da se nastavlja na magistratu novo osebje, ko bi se lahko porabili za razne posle ostali nadstevilni redarji. Za dostavljanje uradnih pisem hoče ugotoviti poštni pavšal, da bi sluge ne imeli več tega posla. Za razno prevažanje in priprave priporoča avtomobil, mestni vrtnar ne sme opravljati privatnih poslov in imeti hoče griče in vrtove za šolsko

mladino. Končno pa napade g. župana zaradi tega, ker se ni udeležil oficijalno na Telovo procesije v stolnici in označi to kot netaktnost proti uradam, ki so se procesije udeležili, in proti katoliškemu prebivalstvu mesta (Bučen smeh po dvorani, klici: Komično) in se zaleti na vse zadnje v dispozični fond (3000 kron).

Pri tem povemo že naprej, da g. župan na ta napad ni odgovoril.

Obč. svet. Kristan predlaga, da bi se dohodek mestne posredovalnice za delo in službe, ki se je letos postavil v proračun v povišani vsoti od 1500 kron na 2000 kron, znižal na 1000 kron z ozirom na to, da bi bilo ravno v tem kritičnem času mnogo pomagano delavcem in sploh nižjim slojem, če bi se pristojbina posredovalnice znižala za polovico.

Poročevalec g. Milohnoja je izjavil glede predloga obč. svet. Kristana, da bi predlog akceptiral, toda letos ni mogoče, pač pa se lahko vpošteva pri proračunu drugo leto in se zniža pristojbina mestne posredovalnice za polovico. Protivi pa se predlogoma obč. svet. Štefeta glede proračuna samega.

Pri glasovanju proračuna za prvo skupino je bil predlog finančnega odseka brez sprememb sprejet.

Na to prebere župan resolucijo obč. svet. Štefeta. Resolucija glede igrišč in vrtov za šolsko mladino odpade kot nepotrebna. Odpade tudi resolucija glede pogodbe za prevoz odgoncev, ker ta pogodba itak v kratkem poteče. Glede zahteve, da ne sme izvrševati mestni vrtnar privatnih del, se pripomni, da je to določeno že v pragmatiki. Zahteva glede ugotovitve pavšala s pošto upravo za pošto dostavo uradnih pisem odpade, ker so tu sluga na razpolago. Sprejme pa se na poziv župana resolucija, da se obrne magistrat na ravnateljstvo državne policije in mu raztolmači potrebo policijskih stražnic na Cesarja Josipa trgu in pri Sv. Jakobu. Odpade pa resolucija glede zahteve, da mestni stavbni urad sam izvršuje posle, ker je to že naračeno.

II. Uprava mestne imovine.

Nato se je pričela specialna debata o drugi skupini proračuna »Uprava mestne imovine«. Poroča g. Milohnoja. Potrebščine se sestavljajo iz sledečih naslovov: poslopja in zemljišča, (vzdrževanje in davki), vrednostni papirji, (pasivne obresti) mestne davščine, Podturnska graščina, ljubljanski Grad in staro vojaško preskrbovališče. Pokritje pa: dohodki od poslopij in zemljišč, vrednostni papirji in mestne davščine.

Potrebščine znašajo 71.137 K kritje znaša . . . 1.131.857 »

torej prebitok . . . 1.060.720 K

K specialni debati se je oglašil zopet obč. svet. Štefe. Izrekel je željo, da posveti magistrat več pozornosti trgu in da se skliče draginski odsek. Podal je tudi resolucijo, da se urede takse za porabo dvorane v Mestnem domu, da se napravi nov delavni načrt za tržnega nadzornika in nov načrt za službena navodila tržnemu nadzorniku in glede uvedbe periodične revizije elektroštevec.

S tem je bila debata zaključena in se je konstatiralo, da izpreminjevalnih predlogov ni bilo.

Poročevalec g. Milohnoja je pojasnil, da je delnice plinarne prevzel mestni zaklad. Mestni knjigovodja g. Fr. Trdin a pa je pojasnil, da ima pravico kositi parke Podturnske graščine mestni vrtnar, košnja travnikov pa se oddaja vsako leto dražbenim potom. Doseže se vsako leto različne skupičke, ki so odvisni od posameznih letin glede sena. Delavce sprejema mestni stavbni urad sporazumno s cestnim nadzorstvom.

Pri glasovanju za drugo skupino »Uprava mestne imovine« je bil nato sprejet predlog finančnega odseka in sicer brez spremembe. Štefetova resolucija glede tržnega nadzornika odpade, ker je tu pragmatika, glede takse za uporabo dvorane v Mestnem domu odpade, ker so te takse že natančno fiksirane in glede periodične revizije elektroštevec tudi odpade, ker se, kakor je samo ob sebi umevno, te revizije že vrše.

S tem je bila včerajšnja seja zaključena in se nadaljuje danes zvečer ob 6.

Dogodki na Balkanu.

Srbija pripravlja.

Predvčerajšnjem so do poznoponoči dostavljali že odpuščenim rezervistom drugega poziva pozivnice naj se takoj zgledajo pri poveljstvu, kar je povzročilo veliko vznemirjenje in razburjenje. Celo noč so se železnici dirigirali čete proti bolgarski meji. Tisoči vpoklicanih vojakov čakajo na belgarskem kolodvoru, da se

roko v roki Nemci, ki se ponašajo na vseh vogalih kot farizeji s svojim patriotizmom. Kaj bo, če zvedo to na Dunaju?

Prijeti hazardni igralci. Trgovec Peter Diadri v Trstu, doma iz Skadra, je naznanil pred enim mesecem policiji, da je padel v roke neki družbi hazardnih igralcev, s katerimi je igral v neki gostilni na cesti Riborgo tri dni in ki so ga osleparili za 2800 kron. Policija je izsledila v ponedeljek igralce in sicer 29letnega Lud. Gata, natakarija iz Carigrada, Jerneja Magliča, sobnega slikarja iz Dalmacije, gostilničarja Šabeca Aleks. iz Voloske in natakarija Binaca iz Skadra. Binaco je tudi na sumu, da je ogoljufal v družbi dveh prijateljev na svojem stanovanju pri hazardni igri nekega B. Makica iz Skadra za 1370 K.

Rop pred enim letom. — Maskirana roparja. — Senzacionalno razkritje.

Pred približno enim letom izvršil se je pri Čužni vasi pri Mokronogu predrzen rop. Svoječasno smo o njem poročali, poročali pa smo tudi, da so ostale vse preiskave zaslediti roparja, bila sta dva, popolnoma brezuspešne. Rop se je izvršil sledeče: 62 letna Katarina Faletičeva iz Čužne vasi je bila na njivi korenje. Ko se je vračala z njive domov, naskočila sta jo nenadoma dva moška, ki sta imela črno pobarvane obraze. Eden je pograbil Faletičevo za vrat, jo vrgel na tla in ji zakril oči, drugi pa ji je dvignil krilo in ji odrezal žep, v katerem je imela Faletičeva 150 kron denarja. Nato sta roparja pobegnila. Ko se je prestrašena žena, ki je imela pred očmi smrt, videla, da sta roparja pobegnila, je vstala in hitela v Mokronog na orožniško postajo, kjer je naznanila, kar se ji je pripetilo. Na natančno izpraševanje orožnikov je vedela žena povedati o storilcih samo to, da je videla, da sta bila dva moška, eden star približno 18 let, drugi pa nekoliko starejši. Oba sta bila pobarvana po obrazu s črno barvo, tako da obraza ni bilo mogoče spoznati. To je bilo vse, kar je vedela žena.

Na podlagi te ovadbe sta uvedla orožnika Ivan Brolih in And. Celar takoj strogo preiskavo. Šla sta od hiše do hiše, od koč do koč, preiskala in pregledala vse. Toda vse iskanje in izpraševanje je bilo zaman. Roparja sta izginila brez sledu. Poizvedovala sta tudi pri otrocih, ki hodijo po isti poti v Trebelno v ponavljajočo šolo, če so videli kakšne sumljive osebe, toda tudi to poizvedovanje je ostalo brezuspešno.

Stvar se je med občinstvom že skoro pozabila orožnika sta še vedno pazila, če bi se jima morda posrečilo vendarle najti vsaj kako sled. In res se jima je posrečilo. Našla sta sled, ki jih je pripeljala nenadoma do pozitivnega uspeha.

Zenski spor jima je pomagal. Sprli sta se dve ženski v Mirni vasi pri Trebelnem in med prekanjem so padle sumljive besede, za katere sta izvedela orožnika Brolih in Celar. Oba sta šla takoj v Mirno, ter tamkaj nenadoma aretirala posestniki 32letno Alojzijo Skušekovo in 18 letno Marijo Koprivšek. Aretacija je bila tako nenadna, da sta bili obe ženski popolnoma prestrašeni in zmedeni.

Odglašala sta vsak eno in po različnih potih v Mokronog. Med potjo sta oba orožnika izpraševala svoji jetnici o zločinu in posrečilo se je obema, da sta obe aretiranki rop že po poti popolnoma priznali. Obe sta izpovedali popolnoma konformno vsaka svojemu orožniku sledeče:

Namenili sva si oropati Katarino Faletičevo, ker sva vedeli, da nosi s sabo denar. Preoblekli sva se v moške obleke, namazale obraze z ogljem, in šle čakat starko, kdaj bo prišla z njive, kjer je plačala korenje. Čakali nisva dolgo. Ko je prišla mimo naju, sva se vrgli nanjo, podrli sva jo po tleh in ji zatisnili oči. Ena je dvignila krilo in ji odrezala žep, v katerem sva našli 150 kron.

Izdali sta tudi 3 tovarišice, s katerimi sta si delili plen. Posledica tega je bila, da so spravili tudi tri nevarne ženske pod varno stredo.

Ko sta orožnika še nadalje preiskavala celo zadevo, sta razkrila, da je bila to nevarna ženska banda, ki je izvrševala že več let predrzne tatvine, katerih niso mogli odkriti.

V Mirni vasi, v Mokronogu v Trebelnem in sploh v okolici je napravilo to nenadno nepričakovano in nenavadno razkritje veliko senzacijo. Obenem pa so ljudje hvaležni, kajti če se pojavi v okolici taka družba se razburja cela okolica in nikdar niso ljudje popolnoma mirni. Gotovo je na mestu, da se že tu izreče priznanje orožnikom Ivanu Brolihu

in Andreju Celarju, ki sta se trudila celo leto, da rešita okolico te nevarne nadloge in katerima edinima gre za sluga, da sta razkrinkala nevarni roparji in nevarno celo okolico ogrožajočo tatinsko družbo. — O nadaljnjem poteku te zadeve bomo poročali.

Dnevne vesti.

Seja občinskega sveta, ki se je snoči ob 9. prekinila, se danes ob 6. zvečer nadaljuje. V razpravi je občinski proračun. Gospode občinske svetnike, pripadajoče narodno-napredni stranki, pozivamo, da se te seje polnoštevilno udeležijo.

Klerikalna opozicija v občinskem svetu se je pri včerajšnji proračunski debati temeljito osmešila in blamirala. Načelnik klerikalnega kluba Kregar je čital dolgo klobaso — zdi se, kakor da bi sploh vsa sedanja klerikalna politika stala v znamenju klobase — v kateri je naštel vse »grehe«, kar so jih »zakrivili« občinski sveti, odkar je Ljubljana v slovenskih rokah, pozabil pa je pri tem vpoštevati, da so bili med tem časom tudi taki občinski sveti, v katerih so imeli prav tehtno besedo tudi klerikalci, da so torej tudi klerikalci kolikortoliko soodgovorni za one »grehe«. Te »grehe« pa je navedel, ker ni mogel iztakniti niti enega »greha«, ki bi ga mogel naprtiti sedanjemu občinskemu svetu, oziroma sedanjim napredni večini, ter z njim upravičiti svoje nezaupanje občinski upravi. Ker pa je moral vendarle navesti vsaj en navidezen razlog za klerikalno opozicijo proti občinskemu gospodarstvu je izjavil, da morajo oni in njegovi pristaši že za to glasovati proti proračunu, ker se je svoječasno sklenil proračunski provizorij, ki pa po veljavnem občinskem redu kaže ni dopusten. To Kregarjevo »utemeljevanje« klerikalne opozicije proti proračunu je seveda vzbudilo splošno veselost, to tem bolj, ker je notorično znano, da so svoječasno sami klerikalci glasovali za proračunski provizorij. Kot glavni protigovornik je Kregar seveda razpravljal tudi o perečem vprašanju izrabe vodnih sil na Ljubljani. Govoril je o »vrtlnem toku« in o »kilovatih« s tako »strokovnjsko znanostjo«, da smo ga naravnost zavidali za njegovo »znanje« ter se samo čudili, da takega strokovnjaka deželni odbor ni že zdavnaj nastavljal pri svojih električnih napravah ob Završnici, kjer mu baje tako zelo primanjkuje sposobnih večakov. Kregarjevi kilovati in vrtlini toki pa so samo garnirali njegovo sramežljivo in prikrito izrečeno željo, da bi mestna občina dala pristojno iz rok svojo elektrarno, ta bogat vir stalnih dohodkov, ter jo v ponižnosti in pokorščini izročila v izrabljanje visokemu, Ljubljani tako zelo naklonjenemu, da bi jo na žlici vode rad požrl — deželnemu odboru. Kar si Kregar ni prav upal povedati, to je Zajec razglasil na vsa usta. Hvalil je in slavil imenitne načrte, ki jih deželni odbor glede Ljubljane skriva v svojih deviških nedrih, pel staro pesem o »velikopotezni gospodarski politiki« dr. Lampeta ter končno namignil, da bi bilo za ljubljansko mestno občino najbolje, ako bi kar kratkim potom izročila svojo elektrarno z bogatelo enega stotisočaka rednih letnih dohodkov v »racionalno« izrabljanje »gospodarsko velikopoteznemu« geniju in deželnemu finančnemu ministru dr. Lampetu. Kakor je Kregar prišel z debelo klobaso, tako je končal dr. Zajec svoja duhovita, ali kakor je on sam rekel, »poetična« izvajanja z — zeljem. Seveda, klobasa in kislo zelje spadata skupaj, zato stoji tudi vsa klerikalna občinska politika v znamenju — klobase in kislega zelja!

Proti dispozicijskemu fondu, ki ga ima na razpolago župan, je zavijtel kopje občinski odbornik Štefe. Rekel je, da morajo klerikalci nastopiti in glasovati proti dispozicijskemu fondu zato, ker se župan ni udeležil — šenklaške procesije. Zaradi tega je baje silno razburjena pretežna večina ljubljanskega prebivalstva, kar si on upa dokazati s splošnim plebiscitom. Zato je treba župana naučiti »mores« in mu črtati dispozicijski fond. Vzpricho teh Štefetovih duhovitosti je zavladala v zbornici živahna veselost, ki se je izpremenila v splošen krohot, ko je župan zavrnil Štefeta z ironično pripombo, da nima nič proti temu, ako se dispozicijski fond črta, da pa je lani porabil ta fond večino za podporo ubogih otrok na — samostanski šoli tukajšnjih Uršulink.

Škofje v politični borbi. Če kje na svetu, vemo pri nas, kakor vlogu igrajo škofje v politični borbi. Naš Jeglič je pravi tip ordinarnega hujšaka ter je tekom let, kar »pastiruje« na Kranjskem, provzročil toliko sovražstva in pohujšanja ter vse javno in zasebno življenje tako zastrupil, da bo treba desetletij, predno se to popravi. Vzlic temu torej, da ve

slovenska javnost le predobro, kako vlogo igrajo škofje v politični borbi, se je »Slovenec« čutil poklicanega, izpregovoriti na dolgo in na široko o tej stvari. Povod za to je nevolja, ki vlada v celi državi proti poljskim škofom. Ti poljski škofje so s predzno roko razdrli kompromis, ki so ga sklenili poljski in rusinski ljudski zastopniki, uničili narodno spravo, ki naj bi naredila konec dolgoletnim strastnim bojem med obema narodnostima v Galiciji in s tem storili nepopisno škodo svoji ožji domovini in celi državi. Izkazali so se kot najhujši ljudski sovražniki, zavezniki ljudskih zatiralcev in ljudskih pijavk. — Škofje so tudi provzročili, da je bil gališki deželni zbor razpuščen in da se pripravila zdaj v Gališki strahovit volilni boj, čigar posledice so nedogledne. V ta volilni boj so posegli škofje s posebnimi pastirskimi pismi in »Slovenec« je pohitel, da posveti tej svetohlinščini dolg članek. Nas seveda malo zanima, kaj ti poljski pastirji oznanjajo. Čudimo se pa na nekaterim stavkom v »Slovenčevem« članku. Tako beremo tam, da so pastirska pisma navadno pisana v mehkem, slovanskem tonu. To je namreč za nas nekaj novega, ker pri nas so pisana ne s peresom, nego z volovsko žilo. Dalje čitamo v »Slovencu«, da mora »Bog in božja pravica vladati v javnem in političnem življenju istotako, kakor v zasebnem.« Na, pri naših klerikalcih vidimo ravno nasprotno, kajti vse njih delovanje in nehanje je najnesramnejše žaljenje Boga in božjih pravic. Dalje beremo v »Slovencu«: »Božja postava prepoveduje: opravljanje, obrekovanje, ne sme se storiti nikomur ničesar hudega, tudi, ako bi iz tega imelo nastati kaj dobrega. Nekateri ljudje pa pravijo, da se v politiki sme vse to delati, samo da se doseže uspeh in vpliv. Krščanska vera zapoveduje ljubezen do bližnjega, nekateri politiki pa širijo samo sovražstvo. Na svetu ni dveh vestí in dveh mer poštenosti, ene za zasebno, ene pa za javno življenje. Ista postava moralnosti veže človeka v privatnem, kakor tudi v javnem življenju.« — Človek na prvi pogled skoro ne more verjeti, da je to tiskano v »Slovencu«, v glasilu tiste stranke, ki »baranta z najdražjimi svetinjami« naroda, kakor rufijanka s človeškim mesom, ki ne samo, da opravlja in obrekuje, nego dela zlo iz hudobije, ki je zmožna vsake nemoralnosti in vsake infernalnosti, da doseže uspeh in vpliv. Kaj pa je »Slovenec«, da je s takimi članki začel sekati svojo stranko po obrazu? Ali je mar Kamila Theimerjeva provzročila tudi ta preobrat?

K sestanku hrvaških in slovenskih inženirjev. Piše se nam: »Slovenčev« očitane o dozdevnem preziranju deželnega odbora, je neosnovano. Tudi mestna občina ni bila vabljena ne na komerz, ne na banket, ker je celi sestanek imel, kakor se je naglašalo od strani prirediteljev, povsem neoficijalen in strogo kolegijalen značaj. Ker se je pa komerz vršil v hotelu »Tivoli«, ki je last mestne občine, zdelo se je občinskemu predsedstvu umestno, da čisto spontano in neoficijalno pozdravi odlične hrvaške goste v imenu hišegospodarice. Toliko v pojasnilo!

G. Kamila Theimerjeva nam je poslala naslednjo izjavo: »Odvetnik dr. Alojzij Kokalj je včeraj, kakor je bilo že naznanjeno, po mojem naročilu vložil tiskovno tožbo proti odgovornemu uredniku »Slovenca« zaradi dveh, mene žalečih notic v številki 111 z dne 17. maja 1913 in si pridržal pravico, doprinesti za moja proti dr. Šustersiču naperjena članka v »Slovenskem Narodu« dne 10. in 14. maja 1913 dokaz resnice. Pri tej priliki izjavljam takoj, da odslej na nikake napade »Slovenca« na mojo čast ne bom več odgovarjala, niti jih popravljala. Zdaj ima besedo sodišče in njegova stvar je, da pojasni celo zadevo in dožene, kdo je odgovoren. Da razderem enkrat za vselej vsa morebitna nespornost, izjavljam ponovno, da gospod Povše ne samo da ni v nobeni zvezi z mojim časopisnim bojem, nego ga tudi odločno obsoja, ter mi je zagrozil, da mi odpove prijateljstvo, če vztrajam pri svojem sklepu. To lahko vsak čas dokažem s pismi, ki mi jih je pisal g. Povše.

Obsojena dijaka radi ustanovitve tajnega društva. Kakor smo že poročali, se je v soboto vršila obravna proti dijakoma Avg. Ujeviču in Milostislavu Bartalici, obtoženima, da sta ustanovila tajno društvo »Narodno ujedinenje«. Obsojena sta bila v dvomesečno težko ječo. Postala sta tako mučenika svojega prepričanja. Če se s tem dosežen namen onih, ki so jih postavili pred sodišče, je drugo vprašanje.

Imenovanje v carinski svet. Trgovinski minister je imenoval za triletno poslovno dobo gospoda Kamilo P a m e r j a, ravnatelja Kranjske stavbone družbe, za člana carin-

skega sveta in gosp. Ivana B. Polaka, tovarnarja v Ljubljani, za namestnika.

»Zadrúžna zveza«. Proces proti Polajnoku je preznačilno osvetlil razmere, ki vladajo pri »Zadrúžni zvezi«. Jasnó se je pokazalo, da vlada pri tem zavodu, ki razpolaga z milijoni zaupanega mu ljudskega denarja, pravi klerikalni red. To se pravi: reda ni nobenega. V zavodu komandira par duhovnikov, ki jih dušno pastirstvo ne veseli, pa se gredo zdaj bankirje, četudi o kupčiji ničesar ne razumejo. Te razmere so zanesljiva garancija, da doživi tudi »Zadrúžna zveza« svoj »črni petek«.

Vse prijatelje slovenskega gledališča opozarjamo na občni zbor »Dramatičnega društva«, ki se vrši v soboto, dne 31. maja v »Narodnem domu«. Vprašanje slovenskega gledališča je danes tako važno, da je dolžnost vsakega slovenskega inteligenta, da se za to zanima. Slovenska inteligenca ne sme pustiti brez odgovora klerikalno očitanje, da ni zmožna rešiti slovenskega gledališča. — Občni zbor »Dramatičnega društva« je najlepša prilika, da se gledališko vprašanje temeljito reši.

Birma v Predoslihi se je obhajala 26. t. m. na res prav slovesen način! Fantje so hoteli pokazati prevzvišenemu, kaj so se naučili v izobraževalnem društvu! Reči moramo, da so se zelo potrudili ter tudi »izpit« res »izvrstno« napravili! Pred slovesnim vsprejemom škofa so se napili v gostilni korajže, da so se potem vrgli na konje brez sedel, ter med zbranim ljudstvom sem in tje drvili kakor Indijanci, pri ti priliki so kazali svojo kulturo še z besedami, da jim je vse eno, če vse pohodi jo! Žalibog, da pri samih besedah ni ostalo; prva žrtev te pobesnelosti je bila neka ženica, katero je konj brhkega jezdeca s tako silo udaril v trebuh, da je takoj težko ranjena obležala na mestu! Da se je tudi streljalo, to je samo ob sebi umevno! Brez pijače in možnarjev si to naše ubogo ljudstvo ne more misliti nobene slavnosti! Kri je morala tudi teči; ker se niso stopili, preskrbeli so na drug način, da je bila slavnost popolna. Kakor se je jezdarilo škofu nasproti, tako se je tudi nepremišljeno ravnilo pri streljanju z možnarji. — Svarila, katera so bila svoječasno povodom poškodb pri streljanju ob instalaciji župnika na Vrhniki ljudstvu posvečena, niso izdala, kakor vidimo, prav nič, kajti pri tem streljanju na čast škofu šel je enemu ves strel v obraz, da je bila glava takorekoč vsa razmesarjena in brez nosa. Odpeljali so ga v deželno bolnico na odprtem vozu in z nepokrito glavo, da je za konji dvigajoč se cestni prah legal na razmesarjeni obraz, iz katerega je curljala kri po blazini in vozu, ter zaznamovala sled od kraja, kjer se vrši velika slavnost v čast škofa. Poleg teh dveh žrtev obležala sta na slavnostnem prostoru še dva s poškodovanimi udi, k sreči ne tako težko ranjena, kot prva dva, kolikor se je moglo dosedaj dognati. Priporočali bi, da bi se v bodoče v izobraževalnih društvih poleg obligatnih predmetov o volitvah in natočevanju proti vsem, kar ne pija slepo v rog S. L. S. vpeljal še poduk o dostojnem sprejemanju škofov, o protialkoholnem gibanju (na podlagi dobrih vzgledov po dotičnem voditelju izobraževalnega društva samega) in slednjič o strelnih vajah pri cerkvenih slavnostih — brez možnarjev!

Slednjič bi pripomnili še sledeče: Ravno za časa sedanjih birmovanj po župnijah smo opažali, da so začeli občani tekmovali med seboj, katera župnija bo postavila večje število in višjih mlajev, kakor druga! Tako smo n. pr. zapazili v Šmartnem pri Kranju, na Primskem, v Senčurju in sedaj v Predoslihi lepo število krasnih smrek, katere so posekali posestniki! Po končanju birme se te smreke prodajo, denar pa skupno — zapije! Vprašamo, ali ni to prvič škoda za drevesa, drugi škoda za dotičnega posestnika za denar v teh hudih časih in slednjič pospeševanje pijančevanja, katero se nadaljuje še dneve po cerkvenih slavnostih, iz katerega izvirajo končno pretepi in pojbi?

Nesreča. V nedeljo so pasli otroci posestnika Čimžarja po domače »pri Rotarju« na travniku živino. Triletni sinček se je približal konju, ta ga je sunil s kopitom v glavo ter ga težko ranil. Otroka so oddali v deželno bolnišnico.

Kinematograf »Ideal«. Novi spored s krasno dramo »Na robu življenja«, je kar najbolje uspel. Velikanski smeh vzbujata burki »Maks voz na jadra« s priljubljenim Maksom Lindrom in »Morice predsednik« z znamenitim Princem v glavni vlogi. Jako zanimiv je »Žurnal Pathé«. Ostale slike so prvovrstne. — V petek otvoritev vrta. Predvajala se bodo učinkovitost tvrdke Nordiskfilm Co.

Preiskava mleka. Tržno nadzorstvo je danes jutraj že ob 5. začelo preiskavati na Dunajski cesti mleko. Preiskalo se je mleko 133 strankam, ki so ga imele do 2200 litrov. V treh slučajih t. j. 25 litrov, je bilo mleko zasirjeno in so je denaturirali, potem pa dali mlekaricam zopet nazaj in je lahko dajo prašičem ali živini. — Na trgu se je preiskalo mleko pri 60 strankah in je bilo zasirjeno v 6 slučajih. Tudi to se je denaturiralo in dalo mlekaricam nazaj. — Konzumenti, kakor producenti se opozarjajo, da se v mesecih juniju in juliju mleko najrajši zasirja ter, da dobe po takem mleku otroci radi črevesni katar.

S trga. Danes dopoldne so na trg pripeljali 8 voz krompirja, katerega so prodajali 100 kg po 6 K. — Precej je že česen in graha. Tudi jajc je bilo dovolj in so jih prodajale tri za 22 vin.

Ali je to mogoče? Pred par dnevi sta se v Šiški gospodar in njegov hlapec nekaj sporekla in sicer tako, da je prišlo do policijskega posredovanja. Zaradi česa je šlo, javnost ne bo zanimalo, pač je pa zanimivo nekaj drugega. Ko je prišel stražnik o zadevi po informacije, se niso nikakor mogli razumeti. Gospodar je poskušal slovensko, a ni šlo, pričel je nemško, pa je ravno tako ostalo brezuspešno. Stražnik namreč ni bil toliko zmožen teh jezikov, da bi zamogel z njima obravnati pri spornih strankah. Ker pa stranki laškega nista znale, si je stražnik moral pomagati na ta način, da je šel po svojega tovariša, ki pa tudi ni bil posebno dobro podkovnan v tolmačenju, a šlo je slednjič vendar le.

Toča. Včerajšnji dan je bil naravnost krasen, vroč majskega. Dopoldne se je začelo ponekod oblačiti in v kamniškem okraju celo padati toča. Vzela je mal pas in, kakor pravijo, ni napravila škode.

Državna policija je najela v juštni palači 14 celic, v katere bodo zapirali ljudi zaradi policijskih prestopkov. V hiši, kjer je ravnateljstvo, nimajo namreč dovolj prostorov.

Zblaznel je posestnik Matevž Pezdur iz Bevka, po katerega so šli danes jutraj že ob 5. uri na dom z rešilnim vozom ter ga prepeljali v deželno bolnišnico na opazovalni oddelek.

Narodna obramba.

Najpridnejša vseh C. M. podružnic na Kranjskem je bila lani podr. za Savo, Javornik in Kor. Belo, ker je dala najvišji prispevek nad 1550 K. Odbor pa se je tudi zavedal prevzete dolžnosti ter celo leto neprestano deloval, nabiral člane, razpečeval družb, blago, prirejal veselice, izlete itd. Posebno izleti so bili zelo srečna misel, ker se je na ta način zanašalo zanimanje tudi v sosedne kraje. Želeti bi bilo, da vztraja ta vzorna podr. tudi letos ter da jo začno posnemati tudi druge podružnice.

Društvena naznanila.

V prid društvu za zgradbo »Sokolskega doma« »Sokolu L.« priredi v soboto, dne 31. maja na vrtu gostilne brata Počivalnika, Sv. Petra cesta št. 83 društveni orkester vrtni koncert. Spored je jako mnogovrsten. Začetek točno ob pol 9. zvečer; vstopnina 30 vin. Prijatelji in člani društva, skrbite za to, da dobimo čim preje svoj lastni dom!

Zadruga krojačev, krojačic itd. naznanja cenjenim članicam in članom, da se vrši prihodnja preiskunja za vaje in vaje ozir. pomočnike v dneh od 9. do 12. junija v navadnih prostorih. Prošnje za priustitev k skupnji je vložiti pravočasno pri načelnstvu zadruge ter priložiti učno in šolsko spričevalo ter določeno preiskovalno takso.

Iдриjska Sokolska župa je priredila v nedeljo pešizlet v Crni Vrh. Izleta se je udeležilo 57 članov v kroju (Idrija 45, Žiri 7 in Spod. Idrija 5). Iz Idrije se je odkorakalo ob 10. uri dopoldne in prispelo v Crni Vrh ob 1. uri. Med potjo so se izvajale vaje v zboru. Ob 4. uri popoldne je bila na posestvu g. Blaža Zajca javna telovadba, pri kateri so nastopili telovadci idrijskega Sokola s prostimi vajami in na drugo z dobrim uspehom. Telovadbi je prisostovalo veliko število domačega občinstva in izletnikov. V navdušenem govoru je župni starosta brat Gangl poudarjal važnost in potrebo sokolskega dela za slovenski narod. Z velikim zanimanjem je sledilo zlasti kmetiško ljudstvo njegovemu govoru. Točno ob 6. uri je bil odhod čez Predgrize in Koševnik v Idrijo, kamor se je dospelo ob 9. uri zvečer. Med pohodom se je z vztrajnostjo in ubranim trobenjem odlikoval številni (15) trobentaški zbor. Prvi župni pešizlet v idrijsko okolico izkazuje najlepši uspeh v vsakem pogledu. Na zdari

Dramatični odsek „Sokola“ v Zagorju ob Savi priredi v nedeljo dne 1. junija t. l. v „Sokolskem domu“ gledališko predstavo „Anarhist“. Pri predstavi sodeluje „Zagorski sekret“. Začetek ob pol 8 zvečer.

Belokranjska Sokolska društva v Metliki in Črnomlju ter odseki v Gradcu, Semiču in Vinici prirede v nedeljo 1. junija t. l. popoldanski zlet z javno telovadbo v Gradcu. Po javni telovadbi veselica na vrtu br. Dima.

Književnost.

— »Lovec« ima v svoji 5. št. sledečo vsebino: »Po jazbinah«, P. D. G. rski, »Divjačina škoda in njena škoda«, Hanzlovsky, »Ali smemo streljati mačke?« A. F., »Velika divja raka«, Jul. Bučar, in listek »Naš prvi divji petelin«, Iv. Pucelj. Ti številki je priložen kot posebna priloga imenik članov »Slovenskega lovskega društva« po stanju dne 1. marca 1913.

— Avstrijska vojna mornarica. V založbi M. Quide prej F. H. Schimpff v Trstu je izšel semičistični pregled avstr. vojne mornarice. Iz njega je natančno razvideti, koliko ladij šteje mornarica, kako so velike, močne in opremljene ter oborožene, kako so razdeljene, koliko moštva in oficirjev štejejo in kako je razmerje med avstrijsko vojno mornarico in med raznimi mornaricami drugih držav. Ta pregled je potrjen od vodstva avstr. mornarice. Cena 2 K.

Vse tu naznanjene knjige se dobivajo v »Narodni knjigarni« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 7.

Izpred sodišča.

Izpred porotnega sodišča v Ljubljani.

Hudoben mož. Janez Perne, 51 let star, rojen v Vodichah, pekovski mojster v Repnjah je res prava nadloga svoji rodbini. Zlasti neroden je če se napije žganja, ker postane nasilen in nevaren. Popolnoma drugačnega pa je njegova žena, ki je lastnica domačega posestva. Pridna je in varčna, kar pa seveda možu ni všeč, ker ne dobi po svoji volji od nje toliko sredstev, ki so mu po njegovem mnenju neobhodno potrebni za namakanje vedno suhega grla. Dne 20. sušca t. l. mu je žena izročila 10 K za otepe, katere naj bi pripeljal od sosedov, kar je mož tudi storil. Žena je obdolžencu pripomnila, da se ji zdi premalo otepev, nakar ji ta reče, da je še zanje 2 K dolžan ostal. Ta misleča, da je mož ta denar prikril za pijaco, jela se je z njim prerekati, mož je trdil, da nič od tega denarja ni zapravil in v svoji jezi ji je zapretil, da bo otepe zažgal. Žena ni mislila na resnost tega pretenja in se je vrnila v hišo po svojih opravkih. Ni bilo dolgo, kar prileti 16letni sin Lovrenc k materi, rekoč da skuša oče na podu otepe zažgati. Prestrašena žena je hitela na pod in videla kako je mož čepel in otepe zažgal. Posrečilo se ji je ogenj pogasiti in s tem zadržati pretečo nesrečo, ki bi bila oškodovala lahko ne samo njeno, marveč tudi sosedova posestva, ki so v neposredni bližini in krita s slamo. Nevarnost je bila tem večja ker je pihal močan veter. Obdolženec se zagovarja, da je, ko mu je žena očitala, da ni pripeljal dovolj otepev, prižgal žveplenko z opazko, če ni otepev, pa ne bodo goreli, nakar mu je žena dala zausnico, pri čemer mu je pa padla goreča žvepljenka na otepe, ki se je vnel. Zaslišana je bila tudi obdolženčeva žena, ki je izjavila, da bo de pričala. Ona pravi, da je že 25 let z obdolžencem poročena in da živi iz tega zakona še 10 otrok. Preje je bil mož je trdil, da nič od tega denarja pa je bil zadolžen, prepisal je posesevno na ženo, ki je ves dolg poplačala. Pekarija gre na možovo ime, katero že 22 let izvršuje, a mu tudi ona pri delu pomaga. Moko za peko in druge potrebščine preskrbi žena s svojim denarjem. Nato opisuje dejanje zažiga in pravi, da je, ko jo je prišel sin klicati, mož otepe zažgal. Našla je moža na tleh čepečega pri gorečem otepu, nakar je ogenj pohlajala, nato šele mu je dala zausnico, vsled katere je pijani mož padel po tleh. Obdolženec trdi, da se je stvar tako vršila, kakor je on izpovedal. Žena še dostavi, da bi o tej reči ne bi bila orožnikom ničesar povedala, da ni mož dva dni po tem dogodku začel zopet doma razsajati, pri čemer je iz hudobije pobil nekaj šip. Rekla je sinu Lovrencu, da naj gre po orožnike, nakar je sin sedel na kolo in poklical orožnike. Klicala ga je nazaj rekoč naj se vrne in da ni treba klicati orožnikov. A sin se za to ni zmešnil, ter je peljal naglo naprej. Proti poizvedujočemu orožniku se je obnašal obdolženec skrajno sirovo in ga je celo zmerjal. Rekel mu je, da bo orožnik, ko pride on iz zapora kma-

lu »crknil«. Obdolženec trdi, da tega ni govoril, pač pa da je rekel orožniku »postopač«.

Porotnikom so se stavila tri vprašanja in sicer: 1. glede hudodelstva požiga, 2. vprašanje, v slučaju, da se prvo zanika: Ali je Janez Perne kriv, da je s tem, da je na podu zažgal vžgalico, mogel sprevideti nevarnost ognja; 3. glede razžaljenja službe opravljajočega orožnika. Porotniki so na prvo vprašanje odgovorili z dvema glasovoma z da in z desetimi z ne. Drugo vprašanje en glas da, enajst glasov ne. Tretje vprašanje je bilo soglasno potrjeno. Nato je sodišče Janeza Perneta obsodilo na štirinajst dni zapora. Obtožencu se všteje v kazni preiskovalni zapor od 22. aprila t. l. do večeraj. Obtoženca so takoj izpustili.

Razne stvari.

* **Telov strel.** Iz Halleja poročajo: Včeraj ponoči so nemški dijaki v pijanosti na nekem vrtu hoteli posnemati Vilijama Tella. Dijak Krusekopp se je postavil k drevesu ter balanciral na glavi vrček, v katerega so njegovi tovariši streljali s pištolo. Pri tem je bil Krusekopp v glavo smrtno zadet.

* **Pelagra.** Iz Rima poročajo: Državni zavod za ljudsko higieno poroča akademiji znanosti: Doktorja Scala in Alessandri sta po dolgoletnih poskusih dognala, da pelagra nima svojega izvira v pokavreni koruzi, temveč v neki razkrojivni vodi, ki vsebuje kremečeno kislino. Pelagra se lahko zabrani.

* **Težka nezgoda zrakoplovca.** Iz Johannisthala poročajo: Včeraj jutraj se je vzdignil aviatik Michaelis v zrak. Aparat je padel iz višine 50 m in se je popolnoma razbil. Michaelis si je dvakrat zlomil nogo in mu je najbrže počila tudi lobanja. — Aviatika so nezvestnega prenesli v bolnišnico.

* **Ročna granata eksplodirala.** Iz Budimpešte poročajo, da se je včeraj opoldne zgodila na vežbališču pionirjev težka nesreča. Med vajo je eksplodirala v roki pionirja Antona Tobaka ročna granata. Nesrečni vojak je bil popolnoma na kosce raztrgan. Razven tega so bili pionirji Jožef Kovacs, Peter Altheimer, Janez Šanko, Stefan Rado, Anton Rotter in Janez Kövesdy težko poškodovani. Vajo so takoj prekinili in ranjene vojske so prepeljali v garnizijsko bolnišnico.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dogodki na Balkanu.

Silna napetost na Balkanu. — Razdelitev balkanskega ozemlja prevzame poslaniška reunija.

Dunaj, 28. maja. Slovenski parlamentarni klubi so dobili danes iz Belgrada in Sofije poročila o velerensnem položaju na Balkanu in o silni napetosti med Bolgarsko in Srbijo, oziroma Grško. Zatrjuje se, da bo danes, ko bo srbska narodna skupščina izpregovorila o srbskih zahtevah, padla odločitev o srbsko - bolgarskem sporu. Širijo se celo vesti, da je vojna med Bolgarsko in Srbijo neizogibna. Toda slovenski parlamentarni krogi so informirani, da ne bo prišlo do izbruha vojnih operacij, ker so se velesile odločile, da intervirajo za ohranitev mira in za mirno razdelitev osvojenega ozemlja med balkanskimi državami. V tem oziru bo zlasti energično nastopila tripelententa. — Med velesilami se ventilira vprašanje, da bi veleposlaniška reunija v Londonu prevzela v svoje roke rešitev vseh spornih vprašanj, torej tudi razdelitev osvojenega ozemlja.

Ako prevzame poslaniška konferenca v svoje roke razdelitev teritorija, se zatrjuje, da bo konferenca zahteve Srbije rešila ugodno, dočim vlada za Grško neugodno razpoloženje. Zato se tudi Grška z vsemi silami upira, da bi poslaniška reunija odločevala o sporih med zavezniki.

Bolgarsko - srbska pogodba.

Belgrad, 28. maja. (Izvirno poročilo.) Brošura o srbsko - bolgarskih odnosih, ki jo je napisal »Balcenicus«, je izšla včeraj. Pravi, da jo je napisal neki aktivni srbski minister. V tej knjižici se nahajajo te - le poročnosti o srbsko - bolgarski pogodbi: Vojna konvencija med Srbijo in Bolgarsko, ki tvori bistveni del pogodbe, ki so jo podpisali: oba vladarja, oba ministra zunanjih del in oba načelnika generalnega štaba, ne govori ničesar o kooperaciji v Trakiji in označa makedonsko bojišče za glavno. Šele 23. avgusta 1912, torej mesec dni pred mobilizacijo, je bolgarska vojna uprava prišla na dan z idejo, da bo trakijsko bojišče glavno in da bodo tam zavezniki skupno operirali. Z zapisnikom z dne 14. julija je Srbija, samo da ustreže Bol-

garom, odnehala od svoje prejšnje zahteve glede določenega kontingenta bolgarske vojske za Makedonijo, namreč 100.000 mož, ter se zadovoljila z eno samo bolgarsko divizijo ter s tem prevzela vso skrb za makedonsko bojišče nase. Še pred bitko pri Kumanovu so Bolgari od Srbije zahtevali dve diviziji za Odrin, dasi v vojni konvenciji ni niti govora o sodelovanju srbske vojske v Trakiji. Srbi so poslali dve diviziji naravno šele po kumanovski bitki. Te nove bolgarske zahteve so posledica tega, da je bolgarska vojna uprava, ne da bi obvestila Srbijo, izpremenila vojni načrt. Zakaj, dočim je po prvotnem načrtu imela Bolgarska v Trakiji samo defenzivne operacije, je general Savov, čim je postal generalisimus, izpremenil načrt in začel v Trakiji z ofenzivo. Takrat se Srbiji ni sporočilo, da želi Savov operirati po docela novem načrtu. Takisto tudi ni bilo določeno sodelovanje srbske artilerije pri Odrinu.

Srbska narodna skupščina. — Srbsko - bolgarski odnosi.

Belgrad, 28. maja. (Izvirno poročilo.) Danes, v sredo, je imela srbska narodna skupščina svojo sejo, na kateri je podal ministrski predsednik Pašić tako težko pričakovani ekspozé o zunanjem položaju. Naval občinstva v zbornico je bil izredno velik, zanimanje poslancev v zbornici veličansko. Poslanski krogi so že vedeli za besedilo ekspozéja, ki je bil poslancem že preje razdeljen. V noči od ponedeljka na torek so imeli vsi poslanci seje, na katerih so določili govornike za današnjo debato. V teh sejah se je sklenil tudi dogovor med strankami v tem oziru, da posežejo v debato samo določeni predstavitelji posameznih strank, da s tem skupščina pokaže svojo enodušnost. Od staroradikalne stranke sta govorila Marko Tričković in bivši minister Petrović. Od samostalcev Drašković, od naprednjakov Paja Marinković, od nacionalistov Stojan Ribarić in Veljković. Izjava srbske vlade, govoreč o razlogih za revizijo srbsko-bolgarske pogodbe, ima ta smisel, da se imajo vse osvobodene pokrajine smatrati kot ena zavezniška celota, ki jo je treba po končani vojni na pravičen način razdeliti in ustvariti temelj stabilnosti Balkanske zveze.

Politični in diplomatični krogi sedaj napeto pričakujejo, kako stališče bo zavzela nasproti srbskim zahtevam Bolgarska. Govori se, da bo danes prispel iz Sofije poslanik dr. Spalajković, da priobči vladni svoje informacije in presije o učinkovanju srbske note v Sofiji.

Toda ni še gotovo, da poslanik že danes pride. Vsekakor se pričakuje, da bo bolgarski poslanik v Belgradu Tošev, ki je na povratku iz Sofije, sporočil srbski vladi odgovor Bolgarske. — Razburjenje v Sofiji je, kakor se zdi, veliko. Po vestih, ki so došle od tamkaj, vlada tamkaj prava bojna agitacija. Sofijski listi, ki so včeraj semkaj dospeli, javljajo, da so se ustanovile prostovoljske čete mladencev in starcev za vojno. Včera se je v Belgradu širila alarmujoča vest, da je došlo med Srbi in Bolgari na Ovčjem polju do spopada in da je bil car Ferdinand umorjen. Toda te vesti so bile takoj dementirane in nekateri listi, ki so zabeležili te vesti, so bili zaplenjeni. Potniki iz Caribroda soglasno javljajo, da je predvčerajšnjim nastala tam velika panika in da je prebivalstvo jelo bežati v Sofijo. Bolgarske čete so se umaknile neznanu kam. Morda je ta odhod vojšta povzročil v Caribrodu paniko. Nekateri listi so dobili iz Sofije obvestilo, da vlada tamkaj in v notranjosti Bolgarske velika vznemirjenost, ker se širijo vesti, da se je vlada odločila, negativno odgovoriti Srbiji in od nje zahtevati, da se brez pogojno umakne iz vse Makedonije.

Nadalje se baje opazuje velike vojne priprave bolgarske vojske. Toda vse te alarmujoče vesti, se v tukajšnjih političnih krogih presoja zelo hladno in ne verujejo v možnost oboroženega spopada. Merodajni krogi sicer ne dajo nobenih pojasnij, vendar pa je eno gotovo, da so vse pozitivne vesti o akutni krizi v srbsko - bolgarskih odnosih prenačljene.

Solun — svobodno pristanišče.

Belgrad, 28. maja. (Izvirno poročilo.) Odločitev grške vlade, da proglasi Solun s široko zono okoli za svobodno pristanišče, odgovarja po tukajšnjih informacijah za prejšnji želji grške vlade, s katero je sporazumna tudi Srbija. Zato se ta odločitev v tukajšnjih krogih smatra za velevažno in jo v srbskih krogih toplo pozdravljajo. Priznati pa je treba, da so proglasitev te odločitve pospešile operacije bolgarske vojske pred Solunom.

Grška se direktno pogaja z Bolgarijo.

Sofija, 28. maja. Kakor zatrjujejo na kompetentnem mestu, je Grška

zadovoljna, stopiti z Bolgarsko glede spornih vprašanj v direktna pogajanja, brez udeležbe srbskih delegatov. V to svrhu je odšel v Atene bivši bolgarski poslanik v Carigradu Sarafov. Zatrjuje se, da pride v kratkem v Sofijo srbski ministrski predsednik Pašić, da se posvetuje z Gešovom o razrešitvi srbsko - bolgarskega spora.

Bolgarska sama podpiše mir.

London, 28. maja. Bolgarski in turški delegatje podpišejo mirovne preliminarne, kakor se zatrjuje na kompetentnem mestu, še tekom današnjega dne.

Napetost med Bolgarsko in Grško.

Solun, 28. maja. Grki so zasedli postajo Salmani na železniški progi Solun - Dedeagač. Promet med Solunom in Seresom je ustavljen. Grška mornarica križari pred Kavalo. Pristanišče v Kavali je zaprto z minami.

Turški zunanji minister napoveduje novo vojno.

Carigrad, 28. maja. Minister zunanjih del princ Said - Salim se je izrazil, da pričakuje Turčija, da se bodo velesile glede pripadnosti Egejskih otokov postavile na turško stališče, ako bi pa velesile te otoke prisodile Grški, bi Turčija bila prisiljena, da riskira novo vojno, ker bi bila v slučaju, da dobi te otoke v roke Grška, ogrožena v svoji eksistenci.

Poslanska zbornica.

Dunaj, 28. maja. Poslanska zbornica je danes nadaljevala razpravo o proračunskem provizoriju. Prvi je govoril češki soc. demokrat Tusar, ki je ostro kritiziral politiko ministrstva zunanjih del. Za Tusarjem je govoril načelnik poljskega kluba dr. Le o. Poudarjal je, da se tudi Poljakom zdi, da bi se dali uspehi, ki jih je avstro - ogrska dosegla v svoji balkanski politiki izvojevati z veliko manjšimi izdatki. Nadalje je svaril pred rusko nevarnostjo, ki grozi državi, zlasti pa Poljskemu narodu. Poljski narod pa se ta nevarnosti ne boji, ker zaupa v boga in dinastijo. Nato je govoril vsenemški poslanec I r o, ki je ostro napadal nemški National - Verband.

Draginjska doklada uradnikom.

Dunaj, 28. maja. V naučnem odseku državnega zbora je izjavil sekcijski načelnik vitez pl. Galecki, da vlada ne namerava, v kolikor je poučen, z ozirom na finančni položaj, še enkrat izplačati državnim uradnikom takozvane enkratne dotacije (draginjske doklade).

Zborovanje uradniških organizacij.

Dunaj, 28. maja. Snoči je tu zborovala centralna zveza državnih uradnikov. Zborovanja so se udeležili poslanci vseh strank. Izmed slovenskih poslancev je bil navzoč ljubljanski poslanec dr. Vladimir Ravnihar. Zastopane so bile uradniške organizacije vseh dežel, med temi tudi Kranjske. Na zborovanju so govorili razni poslanci, ki so poudarjali, da so se skoraj vsi klubi izrekli za rešitev malega finančnega načrta in s tem za sprejem uradniške službene pragmatike. Tudi maloruski klub ni tej rešitvi več tako nasproten. Med zborovanjem je prišlo do burnih demonstracij proti dunajskima poslancema Pollaufu in Vaberju, katerima so uradniki očitali, da sta izdala uradniške interese.

Odpustitev mornariških rezervistov.

Dunaj, 28. maja. (Uradno.) Mornariški rezervisti službenih letnikov 1905 in 1906 bodo v najbližjih dneh trajno odpuščeni.

Odpustitev rezervistov.

Dunaj, 28. maja. Vojno ministrstvo je odredilo naj se odpuste iz vojaške službe v Bosni, Hercegovini in Dalmaciji rezervni letniki 1905, nadalje vsi starejši in tudi vsi oni, ki so vzdrževalci rodbin, posestniki in edini sinovi. Vsi ti pa se naj nadomeste z mlajšimi letniki. Odpuste pa se naj šele, ko bodo ti mlajši letniki prispeli pod zastave.

Razrešitev hrvaške krize.

Budimpešta, 28. maja. Ministrski predsednik dr. Lukacz je imel dolgo konferenco z bivšim hrvaškim banom baronom Rauchom. Sodi se, da pade odločitev glede razrešitve hrvaškega vprašanja še tekom tega tedna.

Vojaški upori.

Pariz, 28. maja. Iz Bastije na Korziki poročajo, da je naletel neki častnik na vojaka 111. polka, ko je šel ta s civilisti in pel mednarodno himno. Častnik je zahteval od njega številko in ko mu je ta ni hotel pokazati, strgal mu je kapo raz glavo. V tem trenutku pa so navallili na častnika civilisti, ki so mu strgali kapo iz rok in ga začeli pretepati. Končno

se je častniku posrečilo, da je pobegnil. Ko je tekel, je padel za njim en strel.

Slovenskemu dijaštvu na Dunaju!

Tovariši! Mizerija slovenskega študenta na Dunaju je dosegla svoj vrhunec. Tako ne more in ne sme iti dalje. Pomanjkanje najelementarnejših človeških potreb uničuje življensko moč našega dijaka, ubija voljo in jemlje veselje do vsakršnega dela. Kar je v normalnih razmerah za normalno življenje vsakdanja potreba, to smatra danes slovenski študent za luksus. Koliko jih je, ki bi si mogli privoščiti pičel zajutrek? Koliko jih je, ki postajajo pred menzo ali ljudsko kuhinjo in z »upom in strahom« čakajo, da pride tovariš in posodi groš za borno »Beilago« — edino hrano za dolgih 24 ur, in če ne pričakajo, odidejo v »stanovanje«, ki ne zasluži tega lepega imena? Meso je luksuz tudi o praznikih, odkod pa naj jemlje slovenski študent še sredstev, da se izobrazijo tako, da bo lahko dal domovini, kar bo tirjala od njega, kako naj misli na gledališče, koncerte, poučne izlete? — Dejstva, skoro neverjetna, kriče po pomoči, tako da morajo zdramiti tudi po socialni bedi še tako otopeliga dijaka.

Tovariši, vse razmere nas silijo, da posežemo po samopomoči! Pozivljamo Vas torej za s soboto, 31. t. m. ob 8. uri zvečer, v prostore slov. akad. društva »Slovenije«, VIII. Langegasse 50, pritičije, na sestanek vseh onih tovarišev, ki čutijo moro socialne bede, da zberemo gradivo in poiščemo potov k rešitvi. Tovariši, oprostite se tega dne svinčene apatije in malodušne resignacije in razvijte čvrsto osebno agitacijo od tovariša do tovariša! — Kot uvod posvetovanja in dela referira tov. iur. M. R. Lemež: »O socialnem vprašanju slovenskega študenta na Dunaju in kako najti pota k njegovi rešitvi.« — Dobrodošli tudi vsi oni, ki sicer ne čutijo bede na lastnem mesu, a čutijo v sebi dolžnost dijaške solidarnosti in jim kolegalnost narekuje, da aktivno posežejo v akcijo samopomoči!

Dunaj, dne 27. maja 1913.

Podporni odsek v »Sloveniji«.

Sprememba voznega reda.

Od 1. junija 1913 bodeta vozila na progi Ljubljana j. k. — Jesenice in Jesenice — Ljubljana j. k. vsako nedeljo in praznik zabavna vlaka po naslednjem voznem redu:

Vlak št. 1732		Vlak št. 1733
odhod		pridod
1:20	Ljubljana j. k.	9:00
1:29	Ljubljana d. k.	8:57
1:40	Vižmarje	8:45
1:51	Medvode	8:35
2:04	Škofja Loka	8:25
2:19	Kranj	8:11
2:24	Sv. Jošt o. p.	8:03
2:35	Podnart-Kropa	7:53
2:41	Otoče o. p.	7:45
2:51	Radovljica o. p.	7:35
2:57	Lesce	7:25
3:07	Zirovnica	7:17
3:16	Javornik o. p.	7:11
3:22	Jesenice	7:05

Za ta dva vlaka bodo izdajale postaje in postajališča, ki pridejo v poštev, znižane vozne listke za tja - in nazaj - vožnjo, ki so pa veljavni le pri teh dveh vlakih. Za povratek z drugim kot navedenim vlakom imajo kupiti potniki nove vozne listke pri osebnih blagajnah, sicer zapadejo doplačilu v vlaku glasom \$ 16 t. 2 ž. o. p.

G. Bonač nam sporoča, da Voznega reda posled ne bo več izdajal s 1. majem, ampak početkom junija, ker se majnika meseca skoro vsako leto izvrše naknadne izpremembe. Tako bo vozni red imel stalnejšo vrednost. Za izvide letošnjega Voznega reda, ki jih ima še v zalogi, je dal natisniti izvršene izpremembe in jih bo priložil.

Rmečka pisarna narodno-napredne stranke

Vodstvo narodno - napredne stranke je ustanovilo v svojem tajništvu posebno kmečko pisarno, ki je na razpolago vsakemu naprednemu kmetovalcu za popolnoma brezplačni pouk v vseh političnih, upravnih, davčnih, pristojbinskih in vojaških zadevah. Izključene pa so zasebne pravne zadeve. — Pisarna bo poslovala za sedaj le pismeno in v vsak napreden kmetovalec, ki je potreben kakršnegakoli pouka v zgoraj navedenih strokah, naj se obrne zaupno s posebnim pismom, kateremu je priložil 10 vinarso znamko za odgovor (ako se želi odgovor v priporočenem pismu pa 35 vinarso znamko) na: Kmečko pisarno narodno - napredne stranke v Ljubljani, Wolfova ulica 10. Ob sebi ugovno je, da je pisarna na razpolago tudi naprednim kmetijskim županstvom.

Odprto pismo. *)

Slavnemu ravnateljstvu c. kr. drž. železnice
v Beljaku.

Dne 12. t. m. ca. ob 6h zvečer sem podpisani zahteval na južnem kolodvoru v Beljaku vozni listek do Celovca v slovenskem jeziku. Službujoči uradnik je na moje različne besede: „Prosim do Celovca“, odgovoril s skrajno nevljudnim glasom: „Was ist das?“ — Ker zaradi odhoda vlaka nisem imel časa, da bi se pritožil pri načelniku postaje, sem bil na te besede dotičnega uradnika takorekoč primoran ponoviti zahtevo še v nemškem jeziku. Potem šele sem dobil listek.

Iz tega slučaja sklepam: 1. ali je v slovenskem delu Koroškega morda res mogoče, da c. kr. uradnik ne ve imena glavnega mesta v drugem deželnem jeziku.

2. ali pa c. kr. uradnik iz mržnje do tujega jezika ne mara ga slišati.

Prvo kakor drugo je vredno najstrožje obsodbe in bo rodilo skrajni odpor pri prizadeti narodnosti.

Resumiram: Dne 12. t. m. ca. ob 6h zvečer sem se na južnem kolodvoru v Beljaku od službojočega uradnika čutil osebno in narodnostno razžaljen, vsled česar zahtevam — z ozirom na tozadevne paragrafe o jezikovni enakopravnosti — da se mi kaj takega ne pripeti več.

Ravnoisti dan okrog 3h pop. je službojoča uradnica na kolodvoru v Trbižu hotela zamenjati Beljak z Bischoflack. Tudi take nemško-duhovite opazke si bom v bodoče prepovedal.

Dreženca pri Kobaridu, dne 22. maja 1913.

Franco Ločniškar,
nadučitelj.

* Za vsebino tega spisa je predništvu odgovorno le toliko, kolikor določa zakon.

Današnji list obsega 8 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Valentin Kopitar.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Mnogostranska poraba. Gotovo ni do mačega zdravlila, katero se da tako mnogostransko uporabiti, nego „Mollo-vo francosko žganje in sol“, ki je takisto bolesti utešujoče, ako se namaže z njim, kadar koga trga, kako to zdravi vpliva na mislice in živce krepilno in je zatorej dobro, da se priliva kopelim. Steklenica K 2.—. Po poštnem povzetju pošljite to zdravi vso dan lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni založnik, Dunaj, Tuchauben 9. V zalozah po deželi je zahtevati izrecno MOLL-ov preparat, zaznamovan z varnostno znamko in podpisom. 6 33

Kakor otroci pri prsih uspevajo

oni dojenčki, ki ob pomanjkanju materinega mleka dobivajo „Kufek“ z mlekom; mirni so, dobro spe, imajo redno prebavo, normalno vihanje teže in ne dobe črevesnega katara, driske, bljevanja itd. „Kufek“ priporočajo za najslabstejši dojenški hranilo prve zdravniške avtoritete ter dela veselje povsod, kjer ga uživajo.

Izjava.

Podpisani izjavljam, da so vse vesti, katere sem razširjal po raznih lokalnih z namenom škodovati časti in poštenju gospoda Mihaela Rožanec, črkostavca v Ljubljani in gđ. Marije Košir, bivše posestnice, sedaj zasebnice v Ljubljani, brez vsake podlage. Zlasti sem se prepiral o upravičenosti prodaje posestva od strani gđ. Marije Košir in o pravičnem in poštenem, od oblasti potrjenem nakupu istega od strani gosp. Mihaela Rožanec.

Zahvaljujem se goriimenovanima, da sta z ozirom na to mojo izjavo opustila sodno preiganje. 1908

LJUBLJANA, dne 27. maja 1913.

FR. ŠEBER.

tapetniški mojster in pos. v Ljubljani.

STOLLWERCK
mlečne karamele
redilne — okusne
5 kosov — 10 vinarjev
Pristne le če
STOLLWERCK
na vsakem bonbonu!

Meteorološko poročilo.

čas opazovanja	stanje barometra v mm	temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
27. 2. pop.	739.1	26.1	sl. jzah.	jasno oblačno
9. zv.	738.2	18.8	„	„
28. 7. zj.	736.6	14.1	sr. jvzh.	jasno

Srednja včerašnja temperatura 19.1°, norm. 15.5° Padavina v 24 urah 0.0 mm.

Zahvala.

Ob prerani izgubi naše preljubljene soproge, oziroma matere in sestre, gospe

Ljudmile Vrtačnik

se iskreno zahvaljujemo častiti duhovščini za tolažila med njeno dolgo in mučno boleznijo, znanec in prijatelj za obiske pri rajnici, kakor tudi vsem spremljevalcem k zadnjemu počitku. 1915

V LJUBLJANI, dne 28. maja 1913.

Zalujoča rodbina Vrtačnik.

Zahvala.

Za vse iskrene dokaze srčnega sočutja povodom boleznin in smrti naše predobro srčno ljubljene soproge oziroma matere in stare matere, gospe

Frančiške Oblak

trgovčeve soproge

kakor tudi za časte spremljevanje k večnemu počitku izrekamo vsem sorodnikom prijateljem in znancom, osobito pa čast duhovščini, sl. pevskemu društvu „Slavec“ za ganljivo petje in ljubeznivim darovalcem prelepih vencev našo iskreno, globoko zahvalo.

V Ljubljani, 28. maja 1913.

1914

Zalujoča rodbina Oblak.

Zahvala.

Vsem, ki so nam izrazili tolažilno sočutje o priliki prebridke izgube naše drage hčerke, oziroma sestre, gospodične

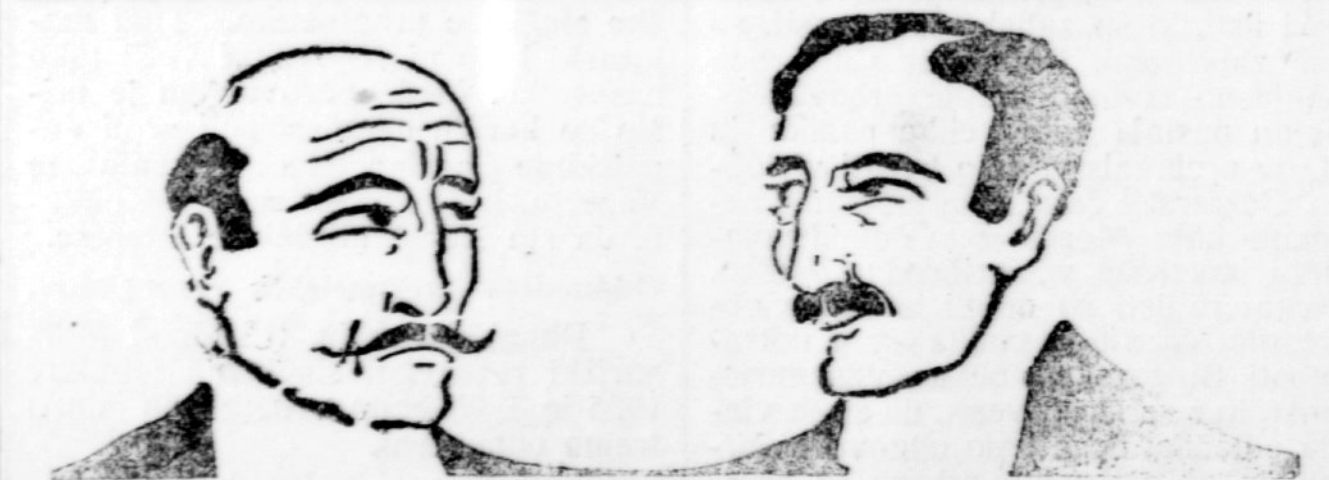
BERTE ZALOKER

ki so rajnici poslali toliko ljube zadnje pozdrave in jo spremili z nami k zadnjemu počitku, se srčno zahvaljujemo. Posebno zahvalo pa smo dolžni č. gospodu župniku Ivanu Vrhovniku in darovalcem krasnih vencev.

Ljubljana, dne 28. maja 1913.

1913

Zalujoča rodbina Zalokerjeva.

GOSPODJE!

Zaemar puščati negovanje las, to se bradko maščuje. — Ni ga čudesnega zdravlila, ki bi na gole glave pričaralo lase. — Zatorej: ne zanemarjajte las, dokler jih še imate. — Čim prej — tem bolje. — Zopno srbenje, prahljaj in njega posledica, izpadanje las, ter prezgodno osivenje se zabrani, ako kožo na glavi redno negujete z

dr. Dralleja brezovo vodo.

Preninogo resnih zdravniških in privatnih priznanih pisem. — Preizkušano že 25 let. — Solidna notranja vrednost, največja higiena in zanesljivost. — Enkrat poizkušeno, vedno rabljeno.

Dobiva se po vseh lekarnah, drogerijah, parfumerijah, trgovinah z milom in boljših brivnicah. Cena K 2.50 in K 5.—. **Juri Dralle, Podmokli n. l.**

Morske kopeli Selce

pri Cirkvencih,

obalne kopeli, solne kopeli, peščene kopeli, otroško igrišče, restavracija in kavarna v hiši, kranjska kuhinja, priporočila 1761

Ludovik Heidinger, restavrater Hotel „Rokan“, Selce.

Nb. Trikratna zveza vsak dan s parobrodom v Reko tja in nazaj.

Spreten, samostojen 1910

tesarski polir

v vseh v to stroko spadajočih delih izurjen, slovenskega in nemškega jezika zmožen,

se sprejme.

Ponudbe z zahtevo plače in prepisi spriceval pod „**Tesarski polir**“ na upravnishvo »Slovenskega Naroda«.

Stanovanje

z 2 sobama, kuhinjo in pritliklinami se takoj odda na Vodovodni cesti 28. 1903

SANATORIUM „EMONA“

v Ljubljani, Komenskega ulica 4. Privatno zdravilišče za notranje in kirurške bolezni. Porodnišnica. Medicinalne kopeli. Lastnik in šef-zdravnik: Dr. Fr. Derganc, primar. I. kir. odd. dež. bol.

Spretna prodajalka

ki je že poslovala v prodajalnici za moške klobuke, obeh deželnih jezikov zmožna, se sprejme v stalno službo. Ponudbe z navedbo zahteve plače na 1880

Lamberta Čihra v Celju.

1893

Sprejme se prodajalka kruha.

Kje, pove upravnishvo »Slov. Naroda«.

Sprejme se s 13. julijem

izkušen mlekar

Mlekarska zadruga Zagorje-St. Peter n. Kr. 1877

Edna posebnost likerja je

Zdravnik želodca.

Krajevne zastopnike

za prodajanje vseh v Avstriji dovoljenih srečk sprejme po vseh krajih neki bančni zavod. — Ponudbe pod šifro: „Lose 3318“ na: **Hassenstein & Vogler, A. G. Praga II.**

Vila z vrtom

5 minut od glavnega trga, krasna lega, še 11 let davka prosta, 8 sob in 3 v :: souterrainu se radi odpotovanja ::

zelo ugodno prodaja, 1905

Vprašanja na upravnishvo »Sl. Naroda«.

Zidarski polir

spreten in trezen, se event.

takoj sprejme.

Natančne ponudbe z referencami na upravnishvo »Slovenskega Naroda«. 1912

Kontoristinija

večša slovenskega in nemškega jezika, ki zna dobro zanesljivo računati, z lepo pisavo, 1897

se sprejme pri tvrdki Henrik

Kenda v Ljubljani.

1091

Zdravnik želodca

je posebnost želodčnega likerja iz zdravih rastlin, kateri izborne vpliva proti slabostim v želodcu ter radi tega v nobeni družini ne bi smel manjkati.

Ženitev.

Izobražen trgovec, 37 let star, lastnik trgovine z mešanim blagom, 2 hiš z gospodarstvom na Spodnjem Stajerskem išče v zakon pridne, zdrave, brhke, vesele, energične deklice iz dobre meščanske hiše, stare od 26 do 33 let. Glavni pogoj: znanje slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi, veliko veselje do trgovine in spretnost, da ne pomaga samo pri trgovini nego semtertja tudi sama lahko vodi, dalje znanje gospodinjstva in kuhanja. Želi se nekaj tisoč kron. Stroga diskrecija. 1867

Dopisi s sliko pod „Sreča 1867“ na upravnishvo „Slov. Nar.“

Krasno posestvo

je na prodaj v prav lepem kraju blizu Celja, enonadstropna hiša, gostilna in trgovina z mešanim in manufakturnim blagom.

Velik sadonosnik, dva orala vinograda, hlev, ledenica, klet ter veliko posode za vino, travniki, njive, gozd in velik inventar.

Prodaja se tudi sama hiša z gostilno in trgovino s sadnim vrtom in vinogradom.

Pojasnila daje

Hugo Turk v Ljubljani.

1865

Za 10 kron

se dobi eleganten damski prašni plašč ali pralni kostum. Ravnotako za 10 K listrasta ali pralna obleka za gospode. Panama slamniki od 6 K naprej in mod. traki od 20 h naprej

Angleško skladišče oblek

O. Bernatovič, Ljubljana, Mestni trg 5.

Veliki cirkus

M. Schmidt.

V četrtek, dne 29. maja ob 9. uri zvečer

:: gala-première predstava. ::

Obleke po meri **B. Götzl** Ljubljana

najnovejše oblike pri:

Mestni trg 19 — Stari trg 8.

315

Trgovski pomočnik

1858

19 let star, zdrav popolnoma več vseh vrst prodajniškega posla, bil zaposlen na Kranjskem 4 leta, išče radi izpopolnitve v nemški službi v kakem večjem mestu Kranjske. Naslov pove upravištvo »Slov. Naroda«.

10 hektarov prekrasnega parka za zračno kopel. Oglikovokisne toplice (31 stopinj). Vsi fiz.-dietet. zdravilni pripomočki za vse notranje in živčne bolezni, zlasti za bolezni srca, za ženske bolezni in za bolezni presnavljanja

1661

TOPOLŠICA

Sanatorijsko kopališče

pri Celju (Štajersko).

Šef-zdravnik dr. Viktor Hecht z Dunaja, bivši asistent prof. pl. Düringa.

Schmannovo zdravljenje

za odebelenje in shujšanje. Slovensko govoreč zdravnik.

Za moške!

Dietetsko krepilno vino 1809

„Sanovin“

idealnega učinka za živčno slabost (nevrasteniji, duševnem prenapetju, prezgodnjem opešanju živčnega sistema itd.). „Sanovin“ da nove življenske moči in nove energije, povzra človeško delavnost in veselje do dela in v vsakem pogledu preraja. — „Sanovin“ je siljajno preizkušen in presojen, okusen in prijeten. — Velika steklenica stane K 8.—, mala steklenica K 4-50. — Dobiva se v lekarni „zum Schwan“, B. V. Bibus, Dunaj I., Schottenring 14.

Lepo kočijo

malo rabljeno, lahko tudi za eno vprego in

SANI 1811

:: zraven, ki se nataknejo ter popolno ::

opravo za 2 konja

proda po ugodni ceni

A. Jugović, Krško, Dolenjsko.

Drva

mehka in trda, (suha); radi pomanjkanja prostora znižane cene. Dostavijo se na zahtevanje tudi na dom. 257 Parna žaga SCAGNETTI, za skladiščem državnega kolodvora.

Jermenarski in sedlarski

pomočniki

ter izkušeni delavci

se takoj sprejmo.

Vprašanja z navedbo znanja ter zahtevo plače oz. predstavljanje pri tvornici za usnjate izdelke

Krištof Neuner, Celovec.

Pozor vrtnarji!

Proda se v Sp. Siški

večji kos zemljišča

jako pripraven za vrtnarja. — Zraven

se prodaja 1784

več stavbnih parcel.

Več se izve v Spodnji Siški št. 22.

Za večje tvorniško podjetje v Ljubljani

se išče 1834

korespondent

oz. knjigovodja,

(event. tudi ženska moč)

ki mora biti popolnoma več slovenske in nemške korespondence ali knjigovodstva; lažjine zmožni imajo prednost. Reflektira se le na dobro in stalno moč. Ponudbe z navedbo referenc ter zahtevo plače naj se pošljejo na upravištvo »Slov. Naroda« pod „Stalno 1212“.

Proti prahajem, luskinam

in izpadanju las

deluje najboljša priznana

Tanno-chinin tinktura

za lase

katera okrepjuje lasišče, odstranjuje luske in preprečuje izpadanje las.

1 steklenica z navodlom 1 kremo.

Razpošilja se s obratno pošto ne manj kot dve steklenici.

Zaloga vseh preizkušenih zdravil, medlo, mil, medicinal. vin, specialitet, najfinjših parfumov, kirurških obvez, svežih mineralnih vod itd.

Dež. lekarna Milana Leusteka

v Ljubljani Rešljova cesta št. 1.

poleg novograjnega Fran Jožefovega jubi. mesta. 17

V tej lekarni dobivajo zdravila tudi člani belgijskih blaginjskih tovarnic, a. kr. belgijske tovarne in okr. belgijske blaginjske v Ljubljani.

Najboljše za želodec.

Pri gorečici, motenjih prebave, pomanjkanju slasti ne zamudite uživati po jedi lekarnarja

Schaumanna želodčno sol

ali pastilje želodčne soli. Ti domači zdravili sta se že več nego 40 let zanesljivo in točnim učinkom najbolj obnašali in jih tudi zdravniki najtopleje priporočajo. — Ponaredbe zavračajte in zahtevajte izrecno Schaumanna želodčno sol po K 1-50. — Razpošilja jo vsak dan po pošti od 2 škatljic naprej edini izdelovalec

JUL. SCHAUMANN, lekarnar, Stockerau pri Dunaju.

Dobiva se tudi po vseh lekarnah.

Dobiva se tudi po vseh lekarnah.

Neprimeren učinek.

Graščina je naprodaj

na Gorenjskem s 50 orali travnikov in gozda

Graščina stoji v prav lepem kraju v solnčni legi in ima vodovod v poslopju in na vrtu. Po ribniku se lahko vozi s čolnom. Okolica je krasna, kjer se prijetno prebiva v zimskem in poletnem času. Pojasnila daje g. Hugo Turk v Ljubljani.

1,800.000 frankov

znašajo pri vsakoletnih 6 žrebanjih

1677

glavni dobitki turških srečk!

Vsaka srečka zadene in ima trajno denarno vrednost! Kupnina se poravnava v mesečnih obrokih po samo 4 krone 75 vin. Kupec dobi izključno igralno pravico že po vplačilu prvega obroka.

Prihodnje žrebanje dne 1. junija 1913.

2,387.000 kron ozir. frankov

znašajo pri vsakoletnih 15 žrebanjih glavni dobitki izborne skupine 4 srečk na mes. obroke pa samo 6 K 25 v. Prospekte z natančnimi pojasnili razpošilja:

Česke industr. banke glavno zastopstvo v Ljubljani.

Sprejmejo se provizijski zastopniki.

Št. 13094.

1907

Razglas.

V nedeljo, dne 1. junija t. l. ob 3. uri popoldne se bo oddala

potom javne dražbe v najem košnja

mestne senožeti v Crni vasi, ki služi za kemično poskušališče.

V ponedeljek, dne 2. junija t. l. ob 9. uri dopoldne se odda košnja

mestnih senožeti pri Podturskem gradu (Tivoli).

V torek, dne 3. junija t. l. ob 9. uri dopoldne se odda košnja na

Ljubljanskem gradu.

V sredo, dne 4. junija t. l. ob 9. uri dopoldne se odda košnja mest-

nih travnikov pri Kozelji, ob Kravji poti, v Rakovi jelši, Črni jarkih

in v Lipah.

V četrtek, dne 5. junija t. l. ob 9. uri dopoldne se odda košnja mestnih

travnikov pod Rakovnikom in na Ilovici.

V nedeljo, dne 8. junija t. l. ob 3. uri popoldne se odda košnja

Jezuvitarice pod Margom (Podpečje).

Zbirališče najemnikov za senožeti v Crni vasi, pri Podturskem gradu na

Ljubljanskem gradu in Jezuvitarice pod Margom na dotičnih travnikih; zbirališče

najemnikov za travnik pri Kozelji ob 9. uri pri Kozelji; za travnike v Rakovi

jelši ob 10. uri pri mostu čez Mali graben; zbirališče najemnikov za travnike

pod Rakovnikom in Ilovici na travniku pod Rakovnikom.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,

dne 21. maja 1913.

Hotel „Triglav“

z dependanco „Bellevue“ v Bohinjski Bistrici

1906

se odda pod ugodnimi pogoji v najem

za čas od 1. junija do 30. sept. t. l.

Ponudbe od solventnih reflektantov naj se pošljejo na naslov:

Likvid. odbor hot. del. družbe „Triglav“ v Ljubljani.

Priporoča se

ANTON ŠARC

trgovina s perilom, pralnica in likalnica

Ljubljana, Selenburgova ulica 5.

874

Ivan Jax & sin

v Ljubljani, Dunajska cesta 17

priporoča svojo bogato zalogo

voznihih koles

šivalnistroji

Brezplačni kurzi za

vezenje v hiši.

Pisalni stroji

„ADLER“

Pletilni stroji

vseh velikosti.

Priporočamo našim
gospodinjam

KOLINSKO CIKORIJO

iz edine slovenske
tovarne v Ljubljani

Kdor potuje v Primorje, naj obišče Hotel Bristol, Reka

80 moderno urejenih sob, električna luč,
lift, kopeli, kavarna, restavracija z iz-
vrstno kuhinjo. Zmerne cene.
Edini slovenski hotel na Reki
Spoštovanjem Pero Trpinac.

Izgubil se je srebrn etui za svačice

z emajlirano štiripreresno deteljico. —
Pošteni najditelj si etui lahko obdrži,
ako mi vrne le v njem nahajajoče se
iz izvrstnega papirja Abadie narejene
stročnice za svačice. — Odda naj se
v upravnistvu »Sl. Nar.« pod »Abadie«.

Največja zaloga ur, juvelov, zlatnine in srebrnine

Najnižje cene!

Briljantni prstani (pristni la) od 15 K naprej	14 kar. zlate zapestnice z uro od 80 K naprej	14 kar. zlate damске verižice od 19 K naprej
Diamantni prstani 10	Srebrne zapestnice z uro 18	14 kar. zlati damski collier 9
14 kar. zlati prstani 3-50	Srebrne tula zapestnice z uro 20	14 kar. zlate moške verižice 19
Briljantni uhani 60	14 kar. zlate damске ure 20	14 kar. zlate moške ure 40
14 kar. zlati uhani 3-50	14 kar. zlate dam. ure z brilj. 48	14 zlate m. ure z dvoj. pok. 60
14 kar. zlate zapestnice 18	14 kar. zlate dam. ure z diam. 28	i. t. d. i. t. d. i. t. d.

Velikanska zaloga ur, verižic, zlatih, srebrnih in nikljastih, kakor vsi drugi v mojo stroko spadajoči predmeti, pariške mamornate ure itd.

Moje cene so postavljene tako nizko, da kljubujem največji konkurenci in nudim svojim cenjenim odjemalcem največjo in najboljše jamstvo.

H. Suttner glavna in razpošiljalna trgovina, Glavni trg št. 25
podružnica in delavnica, Sv. Petra cesta št. 8 **H. Suttner**

Lastna protokolirana tvornica ur v Švici. — Tvorniška znamka „IKO“. — Edino zastopstvo za Kranjsko tvornice ur „Zenith“.

J. Zamljen

čevljarški mojster

v Ljubljani, Gradišče 4

izvršuje vsa čevljarška dela do najfi-
nejše izvršitve in priporoča svojo zalogo

storjenih čevljev.

Izdeluje tudi prave gorske in
telovadske čevlje.

Za naročila z dežele zadostuje kot mera
pripisan čevlji. 237

V najem se daje 1882

pekarija

v hiši št. 8 v Gospiću

v središču mesta kraj katoliške cerkve.
S pekarijo je spojena maloprodaja
žganja in slaščičarna. Leta 1911 je bilo
prometa z moko K 30.000.—, ki pa
se je že podvojil. — Ponudbe sprejema
in pojasnila daje lastnik hiše

S. Pavelić, Gospić na Hrvaškem.

PRVA KRANJSKA MEDICINALNA DROGERIJA

parfumerija, fotografična manufaktura itd.

Oblastveno koncesijonirana prodaja strupov.

Ustanovljena leta 1897.

Anton Kanc

Ljubljana, Židovska ulica 1.

Ceniki na razpolago. Ceniki na razpolago.

Anton Bajec

umetni in trgovski vrtnar

naznanja sl. p. n. oblinstva, da se nahaja njegov

cvetlični salon

Pod Trančo.

Velika zaloga suhih vencev.

zdelovanje šopkov, vencev, trakov itd.

Okusno delo in zmerne cene

Zunanja naročila točno.

Vrtnarija na Tržaški cesti št. 34.

Trgovski pomočnik

19 let star, zmožen obeh deželnih jezikov,
izurjen manufakturne stroke, želi nastopiti
mesto v kako večjo manufakturno ev. tudi
v galanterijsko trgovino v Ljubljani. Vstop
1. event. 15. julija. Ponudbe se prosijo pod
„A. E.“ pošto ležeče Kranj, Gorenjsko.
1884

Pristno brnsko blago

Spomladanska in poletna sezija 1913.

Kupon = 3-10 dolg 1 kupon 7 kron
za popolno moško obleko 1 kupon 10 kron
(suknja, hlače, telovnik) 1 kupon 15 kron
1 kupon 17 kron
:: stane samo :: 1 kupon 20 kron

Kupon za črno salonsko obleko K 20—,
dalje blago za povrtnike, turistiški lo-
den, svilnate kamgarne, blago za damске
obleke itd. razpošilja po tvorniških cenah
:: kot solidna in poštena vrlo znana ::

Zaloga tvornice za sukno

Siegel-Imhof v Brnu (Bruenn).

Vzorci gratis in franko.

Od tega, da direktno naročajo blago pri
firmi Siegel-Imhof na tvorniškem kraju,
imajo privatni odjemalci veliko prednost.
Največja izbira. Stalne najnižje cene.
Tudi najmanjša naročila se izvrše naj-
pozorneje in natančno po vzorcu. 517

Najboljša in najzdravejša

barva za lase in brado

je dr. Dralle „NERIL“, ki daje
svim in pordečelim lasem njih prvotno
naravno in zdravo barvo. Dobi se svetla,
rjava, temnorjava in črna v steklenicah
z navodilom po 2 K, velike po 4 K, pri

Štefan Strmoli

Ljubljana, Pod Trančo št. 1.

Lasne kito, podlage in mrežice
vseh vrst; gledališčne in toaletne
potrebščine itd.

Klobuke cilindre in čepice

Velika zaloga najmodernejših slamnikov.

v najnovejših fasonah in v veliki izbiri

priporoča

IVAN SOKLIČ.

Pristni Panama-slamniki od 9 K do 30 K.

PATENTE

vseh dežela izposluje inženir

94

M. GELEHAUS, oblastveno avtor. in zapriseženi patentni odvetnik
na Dunaju VI., Mariahilferstrasse št. 37.

Modni salon

Stuchly - Maschke

3 ŽIDOVSKA ULICA 3

naznanja in priporoča častitim damam tu in na deželi

svojo krasno izbiro ravno kar došlih

dunajskih in pariških modelov kakor največjo zalogo športnih klobukov.

Zalni klobuki vedno v zalogi.

Popravila se točno izvršujejo. 1463 Cene brez konkurence!

Kako preprosto je tako čiščenje!

Da ste očistili navaden ali panamski slamnik, je bilo preje treba
množico časa in denarja. S »Strobinom« pa lahko vsak tudi naj-
dražji (moški, damski in otroški) slamnik v malo minutah igraje
lahko sami očistite, in kar je posebne vrednosti, brez škode za
kite in obliko. »Strobin« se je že milijonkrat obnesel, in tudi
vi boste po enkratnem poskusu prepričani prista »Strobina«.
Zavitek stane 30 h in se dobiva po lekarnah, drogerijah in
trgovinah z milom. Zahtevajte izrečno »Strobin« ker prodajajo
tudi škodljive in ničvredne ponaredbe.

Felix Griensteidl, Dunaj I/1, Sonnenfelsg. 3.

Priporoča se domača

konfekcijska trgovina

Maček & Ko.

Franca Jožefa cesta 3.

Sprejemajo se naročila po meri,

ter se izvrše točno in solidno.

Založniki c. kr. priv. juž. žel.

Solidna postrežba. — Najnižje cene.

